EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN!

Sayı: 166 1 Nisan'97

1 Mayıs'ta İstanbul kararlılığı

1 Mayıs sürecine girmiş bulunuyoruz. Kutlamanın yeri ve biçimi üzerine tartışmalar sürüyor. Geçen yılın 1 Mayıs'ında yaratılan provakasyonlar ve ardından geliştirilen karşı-devrimci kampanya bu yılın 1 Mayıs kutlamalarını sabote etmek için malzemeye dönüştürülmek isteniyor. Bu bekleniyordu ve daha şimdiden bunun somut belirtileri vardır.

En önemli belirti sendika bürokratlarının İstanbul'daki kutlamalardan vazgeçmeye hazırlanmalarıdır. Türk-İş merkezi kutlamayı Ankara'da yapacağına ilişkin niyetlerini ortaya koymuş durumda. Bir süredir Türk-İş'le kolkola girerek TÜSİAD ve generallerin "demokratikleşme" ve laiklik manevralarına arka çıkmakla, kendini sermayeye ve devlete beğendirmekle meşgul olan DİSK'in de sonuçta farklı davranması beklenmemelidir.

Son bir kaç yıldır İstanbul'da gerçekleşen 1 Mayıs'lara devrimci bir havanın açık egemenliği yaşandı. Kutlamalara katılan büyük kalabalıkların önemli ölçüde devrimci örgütlerin etki alanında hareket ettiği görüldü. Geçen yılın 1 Mayıs'ının hemen ardından Türk-İş ve DİSK yönetimlerinin yaptıkları açıklamalar, gelecekte buna bir daha fırsat verilmeyeceği şeklindeydi. 1 Mayıs'ı kana bulayan devletti, ama bu işçi sınıfı hainleri kalkıp devletin ağzından konuşabiliyor, devrimci örgütleri suçlayabiliyorlardı. Bu, devletin 1 Mayıs'ı kana bulayarak ulaşmak istediği amaca açıkça destek vermekten başka bir şey değildi. 1 Mayıs'ın hemen ertesinde tırmandırılan karşı-devrimc kampanya onlara bu fırsatı ve cesareti vermişti.

Gelgelelim İstanbul gibi bir kentte devrimci örgütleri dışlayan bir 1 Mayıs, sermaye uşaklarının gücünü çok aşan bir girişim olurdu. Bir kere işçi tabanından buna gerekli desteği bulmaları imkansızdı. Devrimci örgütlerin 1 Mayıs'lara taşımayı başardıkları kitle gücü, karşı-devrimci niyeti boşa çıkaracak bir başka temel önemde etkendi. Bu durumda öyle anlaşılıyor ki bulabildikleri tek çözüm, İstanbul'daki kutlamalardan vazgeçmek, geçen yılki provokasyonu da bunun için bir malzeme olarak kullanmak olmuştur.

Bu tercihin bir başka nedenine de bu arada değinmek durumundayız. Türk-İş yönetimi son iki yılda Ankara'da yapılan 5 Ağustos ('95) ve 5 Ocak ('97) gibi iki büyük işçi gösterisi üzerinde ummadığı bir denetim kurabildiğini pratikte yaşayarak gördü. Taşradan yığdıkları ve faşist sendika yönetimlerinin denetiminde bulunan geri işçi kitleleri üzerinden başarıldı bu. Bu başarı Türk-İş'in hain yöneticilerini 1 Mayıs'ı Ankara'da kutlamaya ayrıca heveslendirmektedir. Susurluk gibi devletteki çeteleşme ve çürümeyi açığa çıkaran bir olay nedeniyle gündeme getirilmek zorunda kalınan bir eylemi bile çetelerin başı olan MGK'nın gönlünü hoş edecek çerçevede tutmayı başarmaları, onları Ankara konusunda ayrıca cesaretlendirmektedir. Bu deneyimlerden hareketle, Ankara merkezli bir 1 Mayıs'ı artık nihayet devlet güdümlü bir eylem haline getirmeyi başarabileceklerini ummaktadırlar.

Ama 1 Mayıs'lar İstanbul'la özdeşleşmiştir. 1 Mayıs kutlamaları demek her şeyden önce İstanbul'daki kutlamalar demektir. Bu, dirençle, emekle, coşkuyla, kararlılıkla ve nihayet bizzat işçi sınıfı saflarında şehitlerle yaşanmış 20 yıllık bir birikimin teyid ettiği bir gerçektir. Dolayısıyla işçi sınıfını 1 Mayıs'ı her yerden önce ve her yerden çok İstanbul'da

kutlamaktan hiçbir güç alıkoyamaz. Devrimci hareketin ve işçi sınıfı hareketinin mevcut gücü ve birikimi sendika bürokratlarına rağmen İstanbul'da bir 1 Mayıs'a yetebilecek düzeydedir. Kaldı ki hain bürokratların 1 Mayıs'ı daha ağızlarına almaya bile cesaret edemedikleri '80'li yıllarda, yolu onların '90'lı yıllardaki resmi kutlama kararları için düzleyenler de bizzat devrimciler, devrimci işçiler ve emekçiler olmuşlardı. Devrimci tabanın bu ısrarı ve kararlılığı, bunun toplumda ve işçi kitleleri üzerindeki etkisi, onları da artık nihayet "işçi bayramı" olarak 1 Mayıs'a sahip çıkmak zorunda bırakmıştı.

Hain bürokratların MGK ile gizli işbirliği halinde girişecekleri yeni manevraları boşa çıkaracak devrimci güç ve inisiyatif bugün de, üstelik çok daha fazlasıyla vardır.

Bu böyle olmakla birlikte, bundan çıkarılması gereken sonuç hiç de Türk-İş ve DİSK yönetiminin İstanbul'dan kaçma niyetlerine seyirci kalmak değildir. Tam tersine hemen bugünden işçi hareketi tabanında bu hain niyet somut ve etkili bir teşhirin konusu edilmelidir. Merkezi 1 Mayıs kutlamalarının İstanbul'da yapılması için günden güne büyüyen bir basınç uygulanmalıdır. Bunda son ana kadar ısrar edilmeli, bu konuda özel bir direnç gösterilmelidir. Bu girişimin etkili olabilmesi ve sonuç verebilmesi, İstanbul'daki ileri-öncü işçi tabanının ne ölçüde harekete geçirilebileceğine sıkı sıkıya bağlıdır. Bu tabanla gerekli ilişkileri bir an önce kurmak, gerekli davranış hattını birlikte saptamak durumundayız. Devrimci çalışma ve ilişkilerin olduğu her fabrikada şimdiden konuya ilişkin taban tartışmaları ve basıncı örgütlenmelidir. Konfederasyon merkezlerinin niyetini onaylamayan sendikalarla ya da sendika şubeleriyle, işyeri temsilcileriyle de gerekli ilişkiler ve diyaloglar bir an önce kurulabilmelidir. "1 Mayıs'ta İstanbul'da!" kararı ve şiarı çerçevesinde ortak davranış birliği sağlanmalıdır. Devrimci sosyalist basın bu konuda çok yönlü özel bir kararlılık kampanyası örgütlemelidir.

Bu çaba etkili bir biçimde sürdürüldüğü ölçüde sendika merkezlerini tutum değiştirmek zorunda bırakabilir ya da en azından DİSK yönetimi ile Türk-İş arasındaki mutabakatı bozabilir. Bu iki sonuca ulaşılamadığı bir durumda bile, gösterilen çaba hiçbir biçimde boşa gitmez. Tersine, bu çalışmayla işçi hareketi saflarında yaratılacak birikimin kendisi, İstanbul'daki devrimci 1 Mayıs kutlamaları için, bu kutlamalara etkin bir işçi katılımı için çok önemli bir kazanım olur.

Devrimci akımlar İstanbul'da bir 1 Mayıs için elbetteki kendi aralarında iyi bir diyalog, tutum ve davranış birliği kurmak zorundadırlar. Ama bu işbirliği sonuçlarını öncelikle ve ağırlıklı olarak işçi hareketi saflarında, sendikalar tabanında ve fabrikalarda ortaya koymak durumundadır. Semtin yoksul ve küçük-burjuva kitlelerine dayalı bir 1 Mayıs kutlaması açık bir zaafiyet göstergesidir. Ve sonuçta, sendika bürokratlarının sınıf kitleleri üzerindeki denetimlerini korumalarına hizmet etmektedir.

İstanbul'da 1 Mayıs kararında ısrar edilecektir ve bu aynı kararlılıkla hayata geçirlecektir. Ama bu Ankara'daki kutlamaların sendika merkezlerinin sınırsız denetimine terkedilmesi sonucuna yolaçmamalıdır. Tam tersine, devrimci hareket, sınıf hareketi tabanındaki devrimci muhalefet, ilerici sendika yönetimleri, merkezi kutlamaların başkentte gerçekleşmesi durumunda, burada da bir karşı ağırlık oluşturmanın tedbirlerini şimdiden düşünmek ve bunu da gözeterek hazırlanmak durumundadırlar.

Son olarak 1 Mayıs'ta öne çıkarılacak gündemlere işaret etmek istiyoruz. Bu gündemler aslında apaçık ortadadır. Susurluk'un açığa çıkardığı gerçekler ile sermayenin işçi sınıfına ve emekçilere yönelik saldırı uygulamaları birarada, 1 Mayıs'ı önceleyen kampanyalarda ve 1 Mayıs'ta işlenecek asıl gündemleri oluşturmaktadır. Türk-İş ve DİSK yönetimleri bir süredir kolkola girerek devletteki çeteleşmenin başı, tüm kanlı ve kirli işlerin yönetici odağı olan MGK'ya arka çıkmaktadırlar. Böyle bir sürecin üzerine gelen bu yılki 1 Mayıs'ta bu ihanetin üstüne gitmek, geniş işçi yığınları önünde çeteleşmiş devleti ve işçi hareketi içindeki destekçilerini

teşhir etmek özellikle önemlidir.

***

Örgüt olarak 1 Mayıs kampanyasını bugünden başlatmış durumdayız. Onu günden güne büyütmeli, yaymalı, en etkili bir biçimde sürdürmeli, yarattığı etkiden en iyi bir biçimde yararlanmalıyız. Kesinlikle merkezi ya da il düzeyindeki kampanya araçlarıyla yetinmemeliyiz. Her alt bölge, her birim, 1 Mayıs kampanyası için kendi enerjisini ve yaratıcılığını seferber ederek yeni araçlar geliştirmeli, yeni ve yaratıcı yol ve yöntemler bulmalıdır. Çalışılan bölgenin, birimin, fabrikanın kendine özgü koşulları ve imkanları bu çerçevede en iyi biçimde değerlendirilebilmelidir.

1 Mayıs'a ilişkin yukarıda özetlenen politika ve görevleri kendi alanında etkili bir biçimde hayata geçirmek İstanbul İl Örgütüne düşen bir sorumluluktur. Aynı politikayı kendi fabrikalarında hayata geçirebilmek için İstanbul'daki işçi yoldaşlara apayrı bir sorumluluk düştüğü de açıktır. Bu yılki 1 Mayıs devrimci hareket için, ondan da çok işçi hareketi içindeki devrimci öğeler için gerçek bir sınav olacaktır. Sendika bürokratlarının karar ve tercihlerini aşan bir devrimci taban inisiyatifinin ne ölçüde ortaya konabildiği bu sınavla açığa çıkacaktır. Sonraki politk sonuçları bakımından çok büyük bir politik önem taşıyan bu sınavın başarıyla verilebilmesi için tüm örgütlerimiz, özellikle de işçi yoldaşlarımız, kendilerine düşen görevlere büyük bir sorumluluk bilinci ve pratik enerjiyle sahip çıkmasını bilmelidirler.

Bu 1 Mayıs'ta tüm il ve alt bölge örgütlerimize düşen daha özel bir sorumluluğa da işaret etmek istiyoruz. Bilindiği gibi özellikle 3. Genel Konferansı izleyen dönemde fabrika birim çalışmasındaki zayıflığı gidermeye özel bir tarzda yüklenmek ihtiyacı duymuştuk. Aradan geçen zaman tüm güçlüklere ve bu arada siyasi polisin tüm boşa çıkarıcı çabalarına rağmen önemli bir mesafe katettiğimizi gösterdi. Sınıf içinde, fabrikalarda, gündelik çalışma çerçevesinde ve büyük emeklerle kazandığımız bu mevzileri özel bir ısrarla tutmak, dahası siyasal gelişmelerin ve kitle hareketinin yarattığı ortamdan yararlanarak daha da güçlendirip yaymak sorumluluğu ile yüzyüzeyiz.

Fakat bu alanda sağlanan somut başarının genel plandaki siyasal faaliyetimizi, genele hitap eden siyasal etkinliğimizi bir dönem için zayıflattığı da bilinmektedir. Pratikte ortaya çıkan ve bir yere kadar anlaşılır olan, zaten çok geçmeden de üzerine gidilen ve uyarıları konu edilen bu zayıflığın henüz gereğince giderilemediği bir gerçektir. Genel siyasal çalışmanın önemini alabildiğine arttıran Susurluk sonrası süreç bunu açıkça göstermiştir. Bu süreç içinde yapılan yeni müdahaleler gerekli etkiyi yaratmış durumda. Şimdi 1 Mayıs kampanyasını iyi bir vesile olarak kullanıp il ve bölge düzeyinde genele yönelik etkili bir siyasal faaliyet kapasitesini pratikte somutlamak durumundayız. Bu arada açık alanın da nispeten başarılı süren çalışmasını 1 Mayıs'ı vesile ederek yeni bir düzeye çıkarması gerekmektedir.

Son olarak güvenlik problemlerine değinmek istiyoruz. 1 Mayıs sürecinde etkili bir siyasal çalışmayı örgüt güvenliğini korumayı başarmakla birleştirmek zorundayız. 1 Mayıs'ı önceleyen ve hemen izleyen süreçler, siyasi polisin örgütümüzü özel hedef haline getirdiği dönemler olabilmektedir. Son bir kaç yılın gösterdiği budur. Bunu hesaba katmalı, bunun gerektirdiği tüm önlemleri almalı, davranış ve kurallarda gerekli titizliği en tam biçimde sağlamalıyız. Fakat dahası, bütün bunları etkili bir 1 Mayıs çalışması süreciyle de bağdaştırabilmeliyiz.

Zor şeyler istediğimizin farkındayız. Fakat bu tür zorlukları aşma yeteneğini gösteremezsek eğer, zaten militan devrimci bir sınıf önderliği konum ve kimliğini hak etmeyi de başaramayız. Örgütlerimiz ve yoldaşlarımız bunun bilinci ve sorumluluğu ile zorluğun, zor olanın üzerine yürümeli, güncel görevlerimize büyük bir enerji ve coşkuyla sarılmasını bilmelidirler.

EKİM

Kendini aşamayanları aşarak yürüyeceğiz

Devrimci bir örgütlenmenin bir parçası olarak sınıf mücadelesine katılan yeni devrimcilerde "kendini dayatmak" zaafı, yaygın ama bir yönüyle de anlaşılabilir nesnel bir olgu olarak yaşanır. Zira kişi geldiği sınıfsal, sosyal ve kültürel ortamın davranış, düşünüş biçim ve alışkanlıklarını da beraberinde getirir. Bunlar mücadele içinde kendini şu ve ya bu şekilde üretmeye devam eder. Devrimci proletaryanın öncü ihtilalci örgütü bu sorunları esas olarak, oturtmuş olduğu çalışma tarzı ve bir bütün olarak örgüt atmosferiyle doğal bir tarzda çözer. Zaten sınıfsal yönelişi gereği kadro kaynaklarını işçi sınıfı içinde bulduğu ve bütün ideolojik-politik ve örgütsel çabasının merkezinde işçi sınıfı olduğu için, bu, kadroların dönüştürülüp kazanılması süreçlerinde bir kolaylığı anlatır.

Sınıf içinde kök salmanın ilk evrelerini yaşayan bizim gibi örgütlerde ise, bu sürecin, bir geçiş dönemi yaşanıyor olmasından kaynaklanan ek ciddi zorlukları vardır. Bu süreçte farklı sınıfsal kökenlerden gelen bir insan malzemesiyle işçi sınıfına yönelmenin ve bunun deneyimlerini bizzat bu malzemeyle özümsemenin çok yönlü sorunları karşımıza çıkar. Ancak bu aşılamaz bir güçlük değildir. Sağlam ve kenetlenmiş bir önderlik düzeyi ve pratiği, gerek merkezi gerekse mahalli planda, bu noktada kritik bir önem taşır. Fakat doğaldır ki, böyle bir önderlik birikimi de zorlu süreçlerin ürünü olarak ortaya çıkar.

İşçi sınıfı dışındaki ezilen ara katman ve sınıfların düzene tepkisinin siyasi ifadesi olan küçük-burjuva devrimci yapılarda ise, "kendini dayatmak" sorunu ve pratikleri kendisini sürekli bir biçimde üretir. Kapıdan kovulan pratikler, bir bakarsınız bacadan ve hem de hiç beklenmedik biçim ve düzeylerde geri gelir. Çünkü, sözkonusu yapı ne kadar devrimci olursa olsun, nihayetinde küçük-burjuvazinin siyasi ifadesidir. Ve küçük-burjuvazi için kendini dayatmak, süreç ve sorunlara kendi üzerinden, birey üzerinden bakmak esastır.

İçinden geçtiğimiz dönemde, küçük-burjuva örgütlerde çokça yaşanan bu tarz sorunlar bizim karşımıza bu denli kaba bir biçimde çıkmamaktadır. Bazı tekil örnekler yaşansa da, bunlara karşı mücadele fazla bir güçlük taşımamaktadır. Zira kaba ihlal ve dayatmaların görülmesi ve mücadele edilmesi çok daha kolay olmakta, dolayısıyla daha az vermektedir. Bu elbette bizim açımızdan yürünmüş bir yolu, tutulmuş bir mevziyi anlatmaktadır Bizde esas olarak "kendini dayatma" çok daha ince ve üstü örtülü biçimlerde ortaya çıkmaktadır. Tam da bu nedenle bu zaafa karşı mücadele etmek çok daha büyük bir önem taşımaktadır.

Sözkonusu soruna, farklı düzeyden ve sınıfsal ortamdan da olsa, açıklayıcı bir örnek verelim. PKK bugün büyük bir halk hareketidir. Kürt ulusal kurtuluş hareketi saflarında savaşmak için ARGK'ya yeni katılan genç bir gerilla, örneğin ailesinden aldığı kan davasını ya da aşiret kavgalarını katıldığı gerilla ordusuna taşımaya ve bir fırsatını bulup kişisel hasımlarını politik bir kisve altında katletmeye kalkarsa, açıktır ki bu durum kaba bir kendini dayatma örneğidir. Ama bunun ortaya çıkarılması ve onarılması herşeye rağmen kolaydır. Ama gerilla birliklerinin komutanı düzeyindeki kadroların ufak tefek ihlal ve kusurları bile kolay onarılamayacak siyasi-pratik sonuçlar yaratır. Yeri gelir koca bir gerilla birliği topluca imha olur, yeri gelir bir bölgeye girme süreci yılları bulacak bir tarzda tahrip olur.

Farklı bir sınıfsal ortam ve farklı bir gelişme evresinde

de olsa, hareketimiz için de sorununun kapsamı böyle anlaşılmak zorundadır. İnsan ve kitle ilişkilerindeki tavır ve tutumlardan günlük yaşamı devrimci tarzda örgütlemeye, örgütsel disipline uyumdan devrimci militan bir kimlik olarak ortaya çıkmaya kadar, bir dizi alanda kaba ihlal sayılabilecek zaaflar ve kendini dayatma örnekleri yeni genç devrimcilerde ortaya çıktığı ölçüde, aslında çözümü çok da zor olmayan sorunlardır. Oturmuş bir çalışma tarzı içinde, yerinde ve zamanında müdahalelerle en ağır sorunları dahi çözmek, çözülemiyorsa kesip atmak mümkündür.

Ama kendini dayatmanın ince biçimleri ve pratikleri eğer yılların inanmış ve deneyimli bazı devrimcileri üzerinden ortaya çıkabiliyorsa, burada belli güçlükler vardır. Parti demek, bugün artık yetkin mahalli önderlikler demektir. Ve hala da bir geçiş döneminin, çehresi ve özü değişen, fakat yeni düzeylerde ortaya çıkan sorunlarıyla boğuşuyorken, bazı kadrolarımız hala ince biçimlerde kendini dayatma güç ve cesaretini bulabiliyorlarsa bunu nasıl anlayacağız? Kadrolarımız emeklerini ve düzeylerini, kendilerini zorlayarak devrimin görevlerine göre konumlandırmanın değil de eksikliklerini ve yetersizliklerini rasyonelleştirmenin imkanlarına dönüştürüyorlarsa, parti ve devrim adına söyledikleri iddialı sözleri ve samimiyetlerini sorgulanmak durumundadırlar.

Yoldaşlarımız vardır, uzun yılların deneyim ve tecrübelerini taşırlar, düşmana defalarca ininde diz çöktürmüşlerdir, düzenden beklentileri, farklı arayışları yoktur. Belli bir ideolojik-siyasal düzeye sahiptirler. Gözleme, çözümleme, kavrayış alanında bir sorunları yoktur. Ama hergün sözlü biçimlerde yaptıkları propaganda-ajitasyonu bir bildiri metni olarak kaleme almaları gerektiğinde, iş yürüttükleri çalışmanın siyasi deneyimlerini örgüt basınına yazmaya geldiğinde, bu yoldaşlarımıza adım attırmak ciddi gerilimlere yolaçabilmektedir. Ve yaşanan gerlimlere rağmen bu sorumluluk yerine getirilemeyebilmektedir Yanlış anlaşılmasın, istenilen teorik düzeyde bir yazı değildir. İstenen, hergün yürütülen faaliyetin ve yaşanan deneyimlerin aktarılmasıdır. Ama sonuç binbir mazeretle veya fiilen boşa çıkarma pratiği olabilmektedir. Yine kimi yoldaşlarımız vardır, kendi bilimsel-teorik ilgi ve önceliklerini, devrimin ve partinin öncelikleriyle sık sık karşı karşıya getirebilmektedirler.

Tartıştığımız soruna ilişkin daha değişik örnekler de verilebilir. Ama ortak keseni bellidir. Bu, kendini devrimin ve partinin ihtiyaçlarına göre her yeni süreçte yeniden yeniden kalıba dökmek irade, özgüven ve cüretinden uzaklıktır. Bugüne kadar verilen emeği, ulaşılan düzeyi ileri gitmenin güç ve imkanına dönüştürmek yerine, kendini dayatmanın zeminine çevirmektir. Bir partinin / örgütün ve proletaryanın devrimci iktidarı görevlerine göre konumlamak yerine, varolanla sıradan doğrusal gelişmeyle yetinmek ve iddiasızlaşmak ne ise, bir devrimci kadronun kendini yeniden yeniden aşmak, yeni bir düzeyde yeniden üretmek için zorluklardan kaçınması da odur.

Hala da bir geçiş dönemi yaşayan hareketimizin esas güvencesinin merkezi mahalli önderlikler ve bir bütün olarak kadro birikimi olduğu bir süreçte bu zaafiyet hiçbir biçimde küçümsenmemeldir. Proletaryanın devrimci sınıf iktidarının görevleri karşısında iddiasızlaşan bir partinin / örgütün geleceği yoktur. Bu görevler karşısında vasatlaşan bir kadronun geleceği konusunda da her bir yoldaş düşünmek zorundadır. Siyasal yaşamın boşluk tanımadığının döne döne altını çizeriz. Günü geldiğinde bazı kimselerin hepimizi çok şaşırtan iflasları üzerine düşünmek, kendi pratiğimiz üzerinde düşünmek, bunun mantığı üzerine düşünmek zorundayız. Bunun üzerinde dikkatle düşündüğümüzde, geriye dönük süreçleri ve verileri dikkatle değerlendirdiğimizde göreceğiz ki, yaşanan bu iflaslar hiç de rastlantı değildir. Bu sonuçları yaratan bazı ön birikim süreçleri vardır, yaşanmıştır, ama biz bunları ya zamanında görememişizdir ya da gördüğümüz halde gerekli örgütsel müdahalelerin konusu yapamamışızdır.

EKİM davası kazanacaktır, ama kendini zora sokup her yeni süreçte yeniden yaratmasını bilen kadrolarıyla...

Kerem CENK

Direnişler ve yığın eğitimi

"Yığınların gerçek eğitimi hiç bir zaman kendi bağımsız siyasal ve özellikle devrimci kavgalarından ayrılamaz, eğitim kendi başına yürüyemez. Sömürülen sınıfı yalnızca mücadele eğitebilir. Yalnız mücadele kendilerine güçlerinin büyüklüğünü gösterir, ufuklarını genişletir, yeteneklerini çoğaltır, düşüncelerini artırır, kararlılıklarını pekiştirir". Lenin'in, sömürülenlerin eğitiminde "bağımsız siyasal ve özellikle devrimci kavgalarının" belirleyici önemini anlatan bu veciz sözleri, sınıf mücadelesinin tüm alan ve birimlerine dönük çalışmada sınıf devrimcilerinin kulağında küpe olmalıdır.

Yığınları kendi öz deneyimleri üzerinden eğitmek doğrultusunda sürdürülen faaliyetin etkileri hiçbir zaman boşa gitmez. Yenilginin nedenlerine ilişkin olduğu kadar başarıların üzerinde yükseleceği zemin açısından da bu böyledir.

'87'de çıkış yapan ve ülke genelinde yaygınlaşarak '90 "madenci fırtınasıyla" doruğunu yaşayan işçi hareketi, "pijamalı soytarılık" olarak anılan 3 Ocak '91 eyleminden ve Körfez Savaşı bahanesiyle grevlere konan yasaklardan sonra geri çekildi ve bir durgunluk sürecine girdi. Fakat bu hiç de hareketin tümden durulduğu anlamına gelmedi. Kaldı ki hareket tümden durmaz, ancak çeşitli dalgalanmalar yaşayabilir. R. Luxemburg'un sözleriyle, *"kullanışlılığı, etki gücü, oluşum uğrakları durmadan değişir"*, *"bazen taze bir kaynak misali yer altından fışkırır, bazen toprağa sızarak tümüyle kaybolur"*. Nitekim '91 sonrası süreç "genel" bir karakterde olmasa da yaygın bir mevzi direnişler dönemidir. Bu direnişler esas olarak, sermayenin işçi sınıfının iktisadi ve sosyal kazanımlarına yönelttiği saldırılara tepki olarak gelişti. Bu saldırılar; öncelikle öncü kuşağı hedefleyen toplu tensikatlar, sıfır sözleşme dayatması, özelleştirme, sendikasızlaştırma, taşeronlaştırma, kazanılmış diğer iktisadi ve sosyal hak gaspları vb. idi. Bu dönemde en çok harekete geçen kesimler ise, taşeronlaştırma saldırısıyla yüzyüze gelen sektörler ile yerel seçimler sonrasında tensikata uğrayan belediye işçileri oldu. Bunların dışında irili ufaklı birçok tekstil işletmesinde genellikle yenilgiyle sonuçlanan yaygın mevzi direnişler yaşandı. Fakat bunlar genellikle sendikalaşma çalışmaları nedeniyle işverenlerin saldırılarına karşı patlak veren direnişlerdi.

Gerek belediye işçilerinin direnişlerinde, gerekse de sendikalaşma mücadelesi nedeniyle tekstil işkolunda yaşanan direnişlerde, öncülük ve önderlik iddiası taşıyan grup ve çevreler hareketin devrimci önderlik ihtiyacını karşılamaktan uzak politik perspektifleri ve önermeleriyle direnişlerin yenilgiyle sonuçlanmasında belli bir rol oynadılar. Yenilgi sürecinde ise sadece işçilerin dağılışını seyretmekle yetindiler. İşçi sınıfını eğitme noktasında aslında en büyük olanağı sunan direnişlerin (daha genel anlamıyla hareketin) dersleri bilince çıkartılıp işçilere bunun üzerinden müdahale edilemedi. Sonuçta sınıfın bu tecrübeleri yaşayan kitlesi, yenilginin verdiği inançsızlık, güvensizlik vb. ruh haliyle kendi kaderine terkedildi. Bu tutum, yaşanan pratikler üzerinden söylersek, yenilgi ruh haline giren işçilerden hiçbir şey çıkmaz türünden bir inançtan, daha doğrusu sınıfa inançsızlıktan kaynaklıdır. Gerçekte böyle midir? İşçi sınıfına öncülük etmeyi onu sermayeye karşı iktidar savaşımına hazırlamak olarak anlıyorsak, harekete geçmiş olsun veya olmasın onun ekonomik mücadelesine öncülük ederken ya da işçileri sendikalaştırmaya çalışırken sınıfı siyasal bilinçle donatmayı gözetmiyorsak yaptığımız en iyisinden bir sendikacılık olacaktır.

Bir diğer önemli sorumluluk alanı da grev ya da direnişlerin sonuçlarına yaklaşım sorunudur. Grev ya da direniş olur, doğru bir perspektif üzerinde yükselir, militan bir kararlılık sergiler, gerekli destek ve dayanışmayı örgütler ve sonuçta taleplerini

kopartarak alır ve başarıyla sonuçlanır. Böylesi bir sürecin devrimci deneyimlerini hem direnişçi kitlede bilince çıkartmak ve hem de bu dersleri sınıfın kitlesine yaymak elbette gerekli ve önemlidir. Fakat direniş ya da grev olur şu ya da bu nedenle başarısızlığa uğrar. Başarısızlığa uğrayan işçi bölüğünde moral bozukluğundan mücadele gücüne inançsızlığa kadar, hatta geri kesimlerinde açık karşı tepkiler biçiminde bir çok eğilim ortaya çıkabilir. Devrimci önderlik iddiası ve sorumluluğu taşınıyorsa eğer,"bu işçilerden artık hiçbir şey çıkmaz" denilemez. Devrimci önderliğin yenilgi almış kesimleri kendi deneyimleri üzerinden eğitmek ve harekete geçirmek gibi bir görev ve sorumluluğu vardır.

Görevi başarıyla yerine getirebilmek, müdahale edilecek işçi kitlelerini iyi tanımakla mümkündür. Yenilgi ruh haliyle gelişen güvensizlik ve mücadeleyle hakların kazanılabileceğine olan inançsızlık sorunun yalnızca bir yanıdır. Kaldı ki bütün yenilgiler için de bu genelleştirilemez. Direnip çatışarak yenilmek ile hiçbirşey yapmadan yenilgiyi kabullenmek -bu ikisi birbirinden çok farklı sonuçlara yol açar. Fakat herşeye rağmen her iki durumda da ortaklanan bir sonuç vardır ve bizim için önemli olan da budur. Bu, yenilgi almış bir kitlenin yenilginin nedenlerini tartışmaya, onu değerlendirmeye daha açık bir hale gelmesidir. Ki bu da, işçinin siyasal müdahale de dahil bütün müdahalelere ya da yenilginin deneyimlerini/değerlendirmesini siyasal yönleriyle de ele almaya açık olmasını anlatır. Ancak burada siyasal müdahaleye açık olmakla siyasallaşmak arasındaki temelli fark da gözden kaçırılmamalıdır. Bunlardan ilki, üzerinde işlem yapılan şeyin müdahaleye olumlu ya da olumsuz tepki göstereceğini; ikincisi ise müdahalenin istenilen sonucu doğurmasını anlatır.

Buradan yaklaşırsak; sözkonusu işçiler bizim yapacağımız müdahaleye mücadele deneyiminden geçmemiş kesimlerden çok daha fazla açıktırlar. Fakat müdahaleden sonuç almamız, onları ikna etmemiz çok daha zorlaşmıştır. Ancak bu işçileri hemen olmasa bile orta vadede kazanma ve politik mücadele alanına çıkarabilme imkanları tükenmemiştir. Bizim yapmamız gereken, bu zorluğu yenmeyi başarabilmek, bunda ısrar gösterebilmektir. Yoksa küçük-burjuva devrimciliğinin yaptığı gibi zorluklardan kaçmak değil...

Dikkat edilirse, yenilgilerinden dersler çıkararak ikinci-üçüncü kez mücadeleye girme gücü ve cüreti gösterilebilen yerlerde, öncüyü sosyalizme kazanmak, ana kitleyi siyasallaştırmak çok daha kolaylaşmaktadır. Her defasında herekete geçebilme özelliğindeki pratiklere (Tuzla deri işçileri, Küçükçekmece Belediyesi işçileri, Sunteks vb.) baktığımızda, yeterli müdahale yapılamamasına (sendikalist ve reformist eğilimleri kırma noktasında) rağmen, bu kesimin ana kitlesi mücadeleci, siyasal tavır koymada atak, sosyalizme çok daha açıktır. Sınıf dayanışmasını içselleştirmeye başlamış ve diğer alanlara örnek teşkil eder duruma gelmiştir. Belli bakımlardan sendika bürokrasisine karşı mücadele eğilimi sözkonusudur. Hiç değilse onların ihanetine karşı bir uyanıklık ve taban inisiyatifi gelişmiştir, vb.

Mevzi direnişlere müdahale edilirken bütün bunların gözetilmesi gerekiyor. İşçi sınıfı için olduğu kadar sınıf devrimcileri için de yaşanan tüm deneyimlerden dersler çıkarmak ve bunları mücadeleye daha ileriden başlamanın araçlarına dönüştürebilmek yaşamsal bir önem taşıyor. Yılgınlığa sürüklenmemenin ve mücadeleyi ileriye taşımanın yolu, bir yanıyla da buradan geçiyor.

A.JİYAN

Rejim gençliği yargı terörüyle yıldırmak istiyor

Yargılayamazsınız!

Yargı "mülkün temelidir". Dolayısıyla hukuk ne ezelidir ne de ebedi. Bütün olgular gibi koşulların ihtiyaç duyduğu bir anda - süreçte- oluşmuş ve ihtiyaç ortadan kalktıkça da yok olacaktır.

Kapitalist devlette "adalet", varolan baskı, sömürü ve eşitsizliğin kutsanmasıdır. Efendiye efendilik hakkını veren köleci adalet, köleye de köle hakkını vermeyi öngörür. Burjuvaya sömürünün safahatini sürme hakkını veren burjuva hukuk, ücretli köleye de ancak yaşayabileceği kadar kazanma koşullarını sağlar. Yasama yoluyla resmileştirilen ve normalmiş gibi sunulan baskı ve sömürü uygulamalarına karşı çıkan her eylem, kişi, örgüt cezalandırılmalıdır. Bu yalnızca yapana uygulanan bir ceza değil, esasta sistemin kalıcılığını sağlamak içindir. Sömürü ve eşitsizlik işçi-emekçi kesimlere ancak tek yaşam biçimi olduğu sürece normal gelir. Resmi, yasal ve normal çerçeveyi zorlayanın cezalandırılması, normalleştirmenin bir yoludur. Bu noktada hukuk bir terör aracı olma işlevi kazanır. Zira artık kitlelerin karşı çıkmasını ve harekete geçmesini korku yoluyla sindirmektedir. Hukuk politik güç ilişkileri çerçevesinde yazılır-resmileşir ve her süreçte resmiyet ne olursa olsun ancak politik sınıf savaşımının güç ilişkilerine bağlı olarak uygulanabilir.

Türkiye'de de sermaye diktatörlüğü daha baştan ezilen sınıfların hareketsizliğini hedefler. '60 ve '70'lerdeki iki devrimci yükselişin deneyimi üzerinden devlet, '80 sonrasında, kitlelerin hareketliliğine en geri seviyede izin vermek üzere kendini her bakımdan tahkim etti. Bu ise '89 yılından itibaren kitle ve işçi eylemliliklerinin dar yasal çerçeve yüzünden barışçıl da olsa yasadışı biçimler alması demekti. Böylesine geniş kesimlerce çiğnenen bir hukuk uygulanamıyor. Buna karşın devlet öncü güçlere yönelik bir kontr-gerilla terörüne yöneliyor. Bu, yaygın bir işkence ve gözaltı uygulmasına ek olarak, gözaltında kayıplar, faili devlet katliamları ve cinayetler olarak somutlanıyor.

Öyle ki, "dünya gözaltında kayıplar kurultayı"nın birincisine evsahipliği Türkiye'ye düşüyor. Bu kısa özet, verili yasal çerçeveyi ve hukuk sürecini hızla eskiten bir politik sınıf mücadelesinin herşeye rağmen kendini dayattığını ve her iki sınıfın da (burjuvazi/ proletarya) kendi açısından hukuku çiğnediğini gösteriyor.

Toplumsal muhalefete karşı yargı terörü

Son süreçte devlet toplumsal muhalefete karşı hukuk terörünü de yaygın bir şekilde kullanmaya başladı. Devrimci örgütlere karşı zaten özel bir yoğunlaşmayla kullanılan bu silah şimdi kitlelere yönelmiş bulunuyor. Geçen eğitim yılında kitlesel militanlığıyla polis terörünü gerileten öğrenci hareketine karşı hukuk terörü, toplumsal muhalefetin bu en militan kesimine yönelik bir ön muharebedir. Dolayısıyla bu ön muharebenin dersleri bütün savaş alanına deneyim olarak aktarılmalıdır.

6 Kasım '96'da devlet, resmi ve sivil faşist çeteleri eliyle günler öncesinden yoğunlaştırdığı fiziki teröre rağmen, öğrenci kitlelerinin Beyazıt'a yönelmesini önleyemedi. 6 Kasım'ı 500'ün üzerinde gözaltı ile bitiren devlet bununla yetinemezdi. Geçen yılın mücadele derslerinden o da öğrenmişti. Gözaltına alınan her öğrenci için üniversite ve yurt yönetimlerince polis fezlekelerine dayanan soruşturmalar açıldı. Bunu açılan davalar tamamladı. "Hukukun üstünlüğü" zırvalarını dilinden düşürmeyen ve düzenin emir komutasının bir parçası olarak hareket eden üniversite yönetimlerinin, savcılığın değil de polis belgelerini soruşturma konusu etmesi anlamlıdır. Zira polis belgeleri öğrencileri "yasadışı örgüt" ve "patlayıcı" gibi daha ileri suçlarla itham ediyor. Sadece bu bile resmi uygulama sürecinin politik ihtiyaçlara göre belirlendiğini kanıtlamaktadır.

Çeteleşmiş devletin kendisi, varoluş şartlarını kendi burjuva hukukuna bile

uymamakta buluyor. Yaşamak için tek yolu kontr-gerilla devleti olmaktan geçen düzen, kitleler tarafından eylemlerle sorgulanıyor ve protesto ediliyor. Susurluk ve her benzeri yasadışı devlet uygulaması için bir dizi mahkeme ve meclis komisyonunca sözde sorgulanan düzen imajı bile kitleleri izleyici konumuna itemiyor.

Yargı terörünü boşa çıkarmanın olanakları

Hukuk sürecindeki konu hakkında görüş belirtmenin suç olduğu uygulaması geçersizleşiyor, aşılıyor. Kitleler yaygın eylemleriyle, meşru zeminlerde güncel-fiili hukuku yaratıyorlar. Genç komünistler, hukuk terörü saldırısına, dönemin politik ortamı üzerinden yaklaşmalıdır. Bu arka plan çerçevesinde genç komünistlerin ilk tutumu bu haksız burjuva hukukunu bile aşan keyfi polis merkezli soruşturmaları reddetmektir. **İfade vermemek**, ifade verip eylemi savunmaktan daha ileri bir tutumdur. Böylece, eyleme yöneltilen "terörizm" suçlamasındaki politika ile yargılama tutumu arasındaki ilişkiyi öne çıkarmış, eylemle teşhir etmiş oluruz. Bunu politik bir kampanya haline getirdiğimiz ve meşruluğunu kitlelere anlatabildiğimiz ölçüde soruşturmaları boşa çıkarma olanağı elde ederiz. Komünistler hiçbir eylem biçimini reddetmez ve bir ilke düzeyine çıkartıp her şart altında uygulamazlar. Komünistler için politik mücadele, gerçekleşebilir ütopyamıza varmak için bugünkü verili gerçekliği dönüştürme işidir. Dolayısıyla, ifade vermemek tavrı üzere kurulu bir **"yargılayamazsınız!"** tutumu, bugünkü politik kamplaşmanın bir ürünü olarak şekilleniyor. Soruşturmalara karşı alınan bu tavır, MGK güdümlü YÖK'ün protestosu ve özerk-demokratik üniversite talebinin yeniden propagandası için bir olanaktır. Devlet güdümlü ÖTK uygulamalarıyla üstüste düşen bu çalışma devletin sermaye ve faşizm eksenli yöneticiliğinin teşhiri için kullanılmalıdır.

Bir diğer somut olanak, öğretim üyelerini tavır alma, protesto ve ortak mücadeleye kazanılmasıdır. Öğretim görevlileri sendikal çalışmalarına karşın ileri bir politik konumlanıştan uzak bulunmaktadırlar. Onları ortak mücadeleden uzak tutan esas neden budur. Sivil-faşist saldırılar sırasında ve 6 Kasım sonrasında öğretim üyelerinin protesto tutumu ve "öğrencime dokunma" kampanyaları bile öğretim üyelerinin ileri ve ortak bir politik platforma ancak öğrenci hareketine destek üzerinden yaklaşabildiklerini gösterdi. Saldırılarda öğrencilere odalarını açan öğretim üyeleri de polis teröründen nasibini almıştı. Bunlar öğrenci hareketinin özel sorumluluğunu tanımlar. "Yargılayamazsınız!" tutumu çerçevesinde öğretim üyelerine çağrı yapılmalı, bu onursuz engizisyon uygulamalarına tutum almaları, protesto etmeleri, **disiplin komisyonlarının dağıtılmasını** istemeleri ve bunlara üye olmayı reddetmeleri istenmelidir. İTÜ İnşaat Fakültesinde soruşturma için ifadesi istenen öğrencilere destek olarak foruma katılan araştırma görevlisi Murat Akar, bu olanağın şimdiden ilk örneklerinin yaşanmaya başladığını gösteriyor.

Devrimci harekette zaaflar ve tereddütler

Devrimci hareketin geniş kesimleri, esasta, "hukuk terörü"nün anlamından, sürece ilişkin politik kavrayış ve önderlik yeteneğinden uzak olduklarını gösteriyorlar. "Bir dakika karanlık" kampanyası çerçevesinde sokağa çıkmayı, eylemi ileri çekmeyi düşünebilen devrimci hareket, bir dakika ya da bir saat gibi kısa sürelerle şalter indirmek için ciddi bir çabaya girişmeyi düşünemedi. Dolayısıyla bu devrimciliğin proletaryadan, eylemlerinin de proleter biçimlerden uzaklığının yeni bir kanıtı oldu.

Aynı konuyla ilgili gerilik, üniversitelerde, taktik devrimci tutumun sığlaştırılmasında ifadesini buluyor. Geçen yılın mücadelesinde meşruluğunu kazanan ve bu yolla işgalin ön biçimlerinin yaşandığı "okul terketmeme" eylemlerinin sıçrama noktaları olduğu unutulmuşa benziyor. Geçen yıla gönderme yapan bir şekilde en azından 21:00'e kadar okulu terketmeme eylemleri, zamansız ve uygulanamaz bulundu. Sivil-faşist saldırılar sırasında da, en meşru olduğu bu ortamda da, aynı zayıflık tekrar edildi. Öğleleri bir dakika alkış eylemi ise aynı kavrayışça kesin bir tarzda sloganlardan arındırılıyor. Hem de Okmeydanı'ndan Gazi'ye hemen tüm varoşların eylemi çoktan devrimci sloganlar ve yürüyüşlerle birleştirdiği bir evrede. Kitlesellik ve önderlik, anlamını kadrolarda bulmadığı gibi, "en geniş" kesimlerde de bulmaz.

Devrimci nitelik, anlamını, ileri kesimlerin kitleselliğinde bulur. Devrimci hareketin bir kesimi, soruşturmalarda ifade vermeme tutumunu, "herkes yapamaz, meşruluğumuzu zedeler, atılmalar olur, gerçekleşmez" gibi gerekçelerle reddediyor.

Öncelikle "herkes yapamaz, gerçekleşmez" bahanesine bakalım. Bir ileri tutumun o sorunu yaşayan herkes tarafından yapılabildiğinde uygulanabileceğini sanmak, sadece bazılarının öncülük kavrayışının sınırlarını gösterir. Devrimci hareketin kendiliğindenciliği onun küçük-burjuva devrimciliğinden doğuyor. Ama bahanelerin geçen eğitim yılının üzerine böyle formüle edilmesi ayrı ve vahim bir düzeyi yansıtıyor. 29 Şubat Beyazıt işgalinin temel talebinin, eylemin gerekçesinin, "harçlarını ödemeyen öğrencilerin kayıtlarının yapılması" olduğu unutulmuş görünüyor. Yaklaşık 5 bin kişiyi eyleme, 413 kişiyi işgale yöneltebilen "haraç ödemeyen" öğrenci sayısı İÜ'de 16 ve İstanbul'un tüm üniversitelerinde 100'ün altındaydı. Ama 29 Şubat o günlerde afişinden bildirisine ve tarihe "Artık haraç ödemiyoruz!" sloganıyla geçti.

Kuşkusuz sorun bazılarının hafızasının zayıflığı değil politik mücadeleden, taktik hattan bir şey anlamamasıdır. O gün "haraç ödememe" ileri tavrı binlerce öğrencinin ekonomik gerekçelerle kendiliğinden haraç ödememesinde, okulu-eğitimi bırakmasında ve emekçi kitlelerin gözünde son derece meşru olan "parasız eğitim" talebinin üzerinde yükseliyordu. Şimdi ifade vermeme **ileri tavrı** ise -sadece 6 Kasım'da 500 öğrencinin- toplamda ülke çapında bine yakın öğrencinin üzerinde atılma tehdidi olarak duran soruşturma terörüne tepki üzerinden yükselecektr. Emekçi kitlelerin gözünde çeteleşmiş yasadışı devlet gerçeği üzerinden, burjuva yönetiminin çürümüşlüğüne karşı tepkinin meşruluğu üzerinden yükselecektr. Nitekim kitle eylemlerinde atılan "Çeteler mecliste, öğrenciler hapiste!" sloganı da nasıl bir "meşruiyet" zemini üzerinde olduğumuzu yeterli açıklıkta ortaya koymaktadır.

En zararsız eylemlerin bile ("bir dakika karanlık" gibi) hızla devlet karşıtı kanallara akmaya başlaması karşısında engelleme yönelimleri artık hukuksallığıyla değil, eylemin haklılığına dayalı meşruluğunda savunuluyor. "Bir dakika karanlık" eylemini seven burjuva basın, "balkonda tencere, tava çalınmasını", hatta "ışıkları yakıp söndürmeyi" bile eylemin meşruluğunu aşıyor diye eleştirirken, kitleler artan biçimlerde sokaklara yöneliyorlardı. SES'in eyleminde soruşturma kağıtları yakılıyor, soruşturma ve sürgünler tanınmıyordu. Bu noktada artık "meşruluğumuzu zedeleyici" bahanesi ya meşruluğu düpedüz yasal çerçevede kurgulayan legalizmin ya da emekçi kitlelerin politik ve ruh halinden habersiz apolitizmin göstergesi olabilir.

Aldığımız tutumun "meşruluğumuzu zedeleyici" olabilmesi için, disiplin yönetmelikleri uygulamalarının ülkenin durumundan ayrı bir meşruluğunun olması gerekir. Disiplin soruşturmalarının bugüne kadar tek muhatabı ilerici muhalif devrimci öğrenciler olmuştur. Dolayısıyla kısmi, ya da rastlantısal bir olumluluğundan sözedilemez. Genç komünistlerin politik tavrı, varolan disiplin yönetmeliklerinin **iptali** ve komisyonlarının **dağıtılması** olacaktır. Yanısıra bu, öğrencilerin bunların hazırlanmasında **söz, yetki, karar ve temsilci** hakkının olması, bugüne kadarki uygulamaların **iptal edilmesi**, devletin komisyonlara müdahale etmemesi, anti-faşist ve gericilik karşıtı maddeler konulması gibi taleplerle birleştirilmeli ve zenginleştirilmelidir. "Özerk-demokratik üniversite!" gibi bir sloganı kitlelerce anlaşılabilir ve sahiplenilebilir kılmanın yolu budur. Politik mücadelenin içinde sorunların tümünü kapsayan bir politikleştirme saldırımız olmalıdır. Ancak bu sayede kitlelerin mücadelesine önderlik eder bir hale gelebiliriz.

Soruşturmalarla ilgili bir başka yanlış yaklaşım "kitle mücadelesinin bu sorun üzerinden yükselemeyeceğidir". Bu yanlış yaklaşımın esası da anti-faşist görevlerden kaçış değil (bunun da etkisi vardır) politik mücadele ve kitle hareketi konusundak kavrayışsızlıktır. 6 Kasım Beyazıt eylemi çerçevesindeki soruşturmalar öğrencilere karşı faşist bir baskı olduğu kadar -hatta ondan da fazla- "eşit, parasız eğitim" talebine karşı ve eğitimde özelleştirme uygulanabilsin diyedir. Devrimci hareket politika-ekonomi, faşizm-kapitalizm ilişkilerini kopardığı için, anti-faşist mücadeleyi de, hem içerikte hem de kitlesellik /katılımda daraltmaktadır. Genç komünistler "yargılayamazsınız"ı esasta eylemci

öğrencilerde cisimleşmiş "eşit, parasız eğitim"in yargılanamazlığında kurgulamalıdır. Ancak böyle bir politik algı-kavrayış mücadeleyi birbirinden kopuk, başlayıp biten kampanyalar olmaktan kurtarır, dünü güne, günü geleceğe, eylemi bilince-tarihe yazar.

Bazıları kitle mücadelesinin yükseliş noktalarının önceden mutlak bir biçimde ve keskinlikte masa başında saptanabileceğini sanıyorlar. Bu bakış yüzünden, soruşturmalar sorunu öğrenci gençliğin "en önemli" sorunu ve "en duyarlı olduğu alan olmadığı tespitiyle (bu gözlem bile tartışılmalıdır) "bir kampanyaya çevrilmemelidir" diye yaklaşıyorlar. Bunu söyleyenlerin "en önemli" sorun ve "en duyarlı" alan nedir sorularına bir cevapları olmadığından olsa gerek, okuma ve eğitim çalışmalarıyla yetiniyorlar. Genç komünistler, kitleyi etkileyen her sorun karşısında, devrimci önderliğin bir taktik karşı duruş örgütleme sorumluluğunu gözetiyor. Bunu sınırlandıracak olansa, sadece gücünün sınırlılığıdır.

Kuşkusuz biz de soruşturma hukuk terörüne karşı, güdümlü ÖTK'lara karşı, parasız sağlık sorununda, DEK sürecinde, bir dizi çalışmalar arasında, farklı öncelikler saptıyor ve güçlerimizi buna göre düzenliyoruz. Ama hepsine politik bir tavır-çalışma taşımaya uğraşıyoruz. Sorunlara karşı politik karşı saldırımız etrafında kitle tepkilerini gözetiyor, çalışmanın değişen önemleri üzerine yeniden mevzileniyor ve yoğunlaşıyoruz. Düzen, ÖTK'larla, güdümlü bir sözde öğrenci örgütü kuruyor. Genç komünistler, ideolojik bir red tutumundan öte, bunu nasıl en geniş kesimlere karşı bir politikleştirme saldırısına çevirir, bu saldırıyı boşa çıkartabilirim diye bir kampanyaya yöneliyor. Sivil faşistlerin yaraladıkları bir öğrencinin tedavisi için 200 milyon gerektiğinde de ilk olarak parayı bulmaya yönelik bir bağış kampanyasına girişmiyor. Bunun yerine, "parasız eğitim" talebine karşı yönelmiş bir faşist saldırı içinde yaralanmış arkadaşımızın tedavi ücretinin ödenmesinin reddedilmesini, arkadaşımız rehin alınırsa, bu kez bunu "parasız sağlık" kampanyası için bir olanağa çevirmeyi ÜÖP'e öneriyor. Demek ki sorun afişlere, pankartlara "parasız eğitim"in yanına "parasız sağlık" yazmakla olmuyor. Aynı şekilde, eğitimde özelleştirme karşıtı mücadelenin öğrenciler dışındaki kesimlerle birleşik yürümesi hedefi çerçevesinde '97 Eğitim Sen DEK'inin **ertelenmesini geri aldırabilmek** için, tabandan yönetimi zorlayan bir planlamayı hedefliyor.

Mücadele bedeller ödenerek büyütülecektir

Bir diğer geri tutum, ifade vermemenin "atılmalara yolaçacağıdır." Bu bahane bile değil, siyasi korkaklıktır. İçinde bulunduğumuz dönemde devletin saldırısını karşılayabilmek, taktik-politik kavrayış kadar, hatta daha da fazla, militanlıktan, dişediş bir mücadele hattından, bedel ödemeyi göze almaktan geçiyor. Kitle hareketine bu öğeleri taşıyabilmek ve güçlendirmek ise, buna öncü örgütte sahip olmayı ve yaygınlaştırabilme çabası ile yeteneği gerektirir. EP'nin güdümlü ÖTK saldırısına devrimcilikten uzak durumu nedeniyle boyun eğişini bazıları soruşturmalar konusunda yaşıyor. "Atılmalar" biz yumuşak tepkiler verirsek değil, bu saldırıyı karşılayamazsak olur. Aslında devletin soruşturma-hukuk terörü, basit bir intikama değil, fakat kitlelerin bir daha militan eylemler örgütlemesine yöneldiğinden, politik bir tavırdır. Olanağı ve gücü varken saldırıyı daha ileri mevzilerden cevaplamamak, düzenin saldırısına boyun eğmek, savaşmadan teslim olmak demektir. Bir dizi grup, ne 12 Eylül'ün teslimiyetini, ne de 6 Kasım eylemine "sol" diye niteleyip-katılmayan EP'nin teslimiyetini anlamıştır.

29 Şubat'ta yüzlerce insan işgale katılırken polis terörünü düşünüyorlardı ama 18,5 yıl ceza istenecek bir davayı düşünmüyorlardı. Polis terörünün işlevsizleştiği bir yerde, korku duvarını örmek için hukuk terörü devreye girmişti. İşte bu yüzden 23 Mart DTCF eyleminde yüzlerce öğrenci 18,5 yılla yargılanmayı göze alarak "işgal" demişti. Ve yarım saat bile sürmeyen işgal sayesinde, 10 Nisan'da daha ilk duruşmada, Beyazıt işgalcileri serbest bırakılmıştır. Burjuva hukuk terörü de ancak böyle işlevsizleştirilebilir. "Atılmalar" ise bir dizi üniversitede zaten bu saldırı karşılanmadığından sürüyor. En sonu, "atılma" bahanecileri politik bir kavgaya girerken yenilgi ihtimalinden böyle bahsederek, geçen yılın zaferler kuşağından ne kadar uzak olduklarını, müzmin bir muhalefet örgütü olmayı aşamadıklarını gösteriyorlar.

(Devamı s.16'da)

Belediye işkolunda komünist çalışma

Sınıf hareketi içinde belediye işçilerinin esas gücü toplumla hizmet taşıma üzerinden dolaysız bağlarının varlığıdır. Bu yüzden belediye işçilerinin direnişleri hızla toplumun gündemine girmekte ve tartışılmaktadır. İşçilerin siyasal sınıf bilincini esasta işyeri sınırları dışında veya tek tek patronlara karşı mücadelenin ötesinde kazanabildikleri düşünülürse, sorunun önemi daha anlaşılır hale gelir. Zira belediyelerde patron siyasi partilerdir ve hem seçim dönemlerinde değişir, hem de aynı evrede yanyana olan belediyelerde bile farklılık gösterirler.

Düzen kendiliğinden toplum düzeyinde tartışılan direnişte işçilerle halkı karşı karşıya getirmeye çalışır. Bu genelde toplanmayan çöpler üzerinden "toplumun genel sağlığının tehlikeye düştüğü" türü demagojilere başvurularak denenir. Böylece, "genel sağlık" bahanesiyle ya işçiler-sendika üzerinde politik-psikolojik bir basınç yaratılarak temizlik işçilerinin çalışması ya da bu temizlik işinin grev-direniş sürecinde taşeronlarca yapılmasına işçilerinin sessiz kalması hedeflenir. Birincisinde, devletin-belediyenin sorumlu olduğu bir süreçten işçileri sorumlu tutmayı, bu sayede grev-direnişi halkın gözünde karalamayı ve ek olarak işyerindeki işçilerin birliğinin çalışanlar-çalışmayanlar temelinde bölünüp bozulmasını hedeflemektedir. İkincisinde ise, bir grev kırıcılığının ötesinde hem taşeronlaştırmayı işyerine sokmayı hem de halka benimsetmeye çalışmayı hedeflemektedir.

İşçiler böylesine kapsamlı bir saldırıyı ancak ideolojik-politik-ekonomik bütünsel bir karşı-saldırı platformuyla cevaplayabilirler. "Genel sağlık"ın bozulmasından düzeni-belediyeyi sorumlu tutmalı ve her ne olursa olsun grev-direnişin temizlik bölümünde kırılmasını engellemelidirler. Zira işçilerin çoğu, özel toplumsal hizmet alanındaki etkileri yüzünden temizlik işçilerinin tutumlarından etkilenirler. İşçilerin üretimden gelen gücü denilen şey zaten çalışılmadığında toplumsal işleyişin ne kadar bozulacağını göstermeyi temel alır. Bu silahın en güçlü olduğu yerde kullanılmamasını istemek, aslında grevi-direnişi istememektedir.

Düzenin burjuva propagandası ve demagojisinin karşısına politik sınıf tavrıyla ve gerçeklerle çıkmak özel bir sorumluluktur. "Genel sağlık" bahanesi arkasına sığınanların kendilerinin, belediye işçileri için TİS kazanımı olan düzenli ve yeterli sağlık taramasını bile gerçekleştiremedikleri, hem işçi sayısını azaltarak hem de gerekli koruma önlemlerini almayarak meslek hastalıklarının önünü açtıkları teşhir edilmelidir. SSK'yi önce süründürüp sonra özelleştirenlerin, parasız sağlık talebine devlet terörü ile yanıt verenlerin, "genel sağlık" değil sömürü ve grev kırıcılığı peşinde olduğu tüm emekçi halka anlatılmalıdır.

Bu noktada grev ve direnişlerin sınıf ve halk dayanışmasından yoksunluğunun temel bir zayıflık alanı olduğunu hatırlatmalıyız. Belediye işçileri konumları gereği iki kat daha buna mecburdurlar. Zira halk desteğinden ve onun nezdinde bir haklılık ve meşruiyetten yoksun oldukları koşullarda nötr-sessiz bir duygusallıkla değil gerici bir demagojik toplumsal ortamla karşılaşacaklardır. Tersinden ise, sadece diğer işkollarındaki sınıf kardeşlerinin değil, bölgedeki emekçi halkın da sempatisini, hatta eylemli desteğini almış bir direnişe devlet kolayından saldırmayı göze alamayacaktır. Sınıfın emekçi halka önderlik etmesinin, bir grevin bir halk direnişine, genel grevin genel direnişe sıçrayabilmesinin halkalardan biri de budur.

Benzer bir rolü olan bir başka bölüm toplu taşımacılık bölümüdür. Düzen ve belediye bunun farkında olarak iki ayrı silahla burayı denetim altında tutmayı hedeflemektedirler. Birinci olarak devlet bu alanı grev yasağı kapsamında tutmaktadır. Bunu meşrulaştırmak için ise "toplumun genel huzuru" demagojisi kullanılmaktadır. Her parçası bir çete ve tarikat olan, terör ve bunalımı bizzat kendisi üreten devletin bu demagojisini boşa çıkarmak çok zor olmayacaktır. Devletin "grev yasağı" silahı

hayli etkili olmakla birlikte yer yer iş yavaşlatma temelindeki eylemlerle zorlanmaktadır. İkinci olarak belediye bu alanda özel bir kadrolaşma yürütmektedir. İstanbul'da RP bu doğrultuda önemli bir yol da almıştır. Buna rağmen kısa süre önce garajlar temelindeyapılan temsilcilik seçimlerini sol blok adayları kazanmıştır. Bu iki olgu birarada, yasal ve yasa dışı baskılara rağmen, ciddi bir karşı koyuşun olanaklarını göstermektedir. Bu iki özel alanda tüm grev ertelemeleri ve yasaklarına karşı mücadelenin, politik ve dayanışma grevlerinin fiilen uygulanması ve yasal hak haline gelmesi mücadelesinin tuttuğu özel önemi anlatmaktadır.

Son dönem yaşanan belediye direnişlerinin ortak noktası işçi kıyımına karşıtlık temelinde olmalarıdır. Özelleştirme, taşeronlaştırma saldırısı bunu doğurmaktadır. Sadece toplu işten atmalar değil emekli işçilerin yerine yeni işçi alınmaması ya da bölünen belediyeler üzerinden yasal yükümlülüklerinden kurtulan yönetimlerin büyük bir ağırlıkla özelleştirilmesi gibi çok yönlü bir saldırı yürümektedir. Bahar ve yaz ayları taşeronlaştırma saldırısının yoğunlaşacağı bir dönemdir. Zira yol yapım-bakım, park ve bahçeler gibi bölümler esasta kışın çalışmamaktadır. Bu bölümler ise genelde taşerona verilen bölümlerdir.

Düzen özelleştirme saldırısından vazgeçemez. Bu yalnızca uluslararası yürüten ve Türkiye kapitalizminin sadece dışa bağımlılık ve mali krize kaynak sorunu çerçevesinde değil, dosdoğru sınıf hareketini uzun süreli bir hareketsizliğe itme ihtiyacından doğan bir saldırıdır. Kesintili de olsa geniş ve dalgalı sınıf hareketinin varlığı verili toplumsal koşullarda hızla bir devrimci yükselişe evrilebilme riski taşımaktadır. Dolayısıyla işçi sınıfının kendisine yönelen saldırı konusunda açıklığa ulaşması ve onu sınıfa karşı sınıf perspektifiyle cevaplaması gerekmektedir.

Belediye işçileri bu çerçevede yöneltilen saldırıyı bir karşı saldırıyla cevaplamalıdırlar. Özelleştirilmiş ve taşerona verilmiş bölümlerde çalışan işçiler yeniden kadrolu hale getirilmelidir. Taşeron işçilerin kadrolu yapılması çerçevesinde geçmiş süre (taşeronun çalıştığı evre) çalışma süresi sayılmalı, bundan doğan her türlü hak talep edilmelidir. Bunu TİS'in en belirleyici maddelerinden biri olarak saymak gerekiyor. Taşeronlaştırmanın sökülmesine ek olarak emekli işçilerin yerine yeni işçi alımı da temel bir talep olmalıdır. Belediye işçileri değişik gerekçelerle işçi sayısının düşürülmesine izin vermemelidirler. Keyfi ve politik nedenlerle tek tek ya da üçer-beşer küçük gruplara uygulanan işten atmaların yer yer öncüye karşı özel bir silah olarak kullanıldığı ve bundan sonra da bu amaçla kullanılacağı unutulmamalıdır. Özellikle bu işkolundaki yaş ortalamasının yüksekliği işçi azaltımının bu alanlarını da önemli hale getirmiştir. Mezarda Emeklilik Yasa Taslağı'nı mecliste bir ısıtıp bir soğutan devlet, bu yolla emekliliği gelmiş işçileri kolayından işten çıkarmayı hedeflemekte, bugün için yasa taslağını bir tehdit silahı olarak kullanmayı tercih etmektedir. Bu değişik araçlar sayesinde Güngören, Bağcılar, Avcılar, Bakırköy vb. bir dizi belediyede hem işçi sayısı azaltılmış hem de taşeronlaştırmada yol alınmıştır.

Bugüne kadar TİS güvencesinde olmasına rağmen taşeronlaştırma devam edebilmiştir. Sınıfların karşılıklı güç ilişkilerinin hukuku belirlediği ya da boşa çıkardığı böylece birkez daha görülmüştür. Bu noktada işçiler, TİS güvencesi ne olursa olsun, gerçek tek güvencenin kendi sınıf örgütlülükleri ve eylemlilikleri olduğunu bilmelidirler.

Belediye işçileri bunlar dışında ücretlerin düşüklüğünden, geç ödenmesinden, alacaklarının aylarca içerde kalmasından, keyfi ve insan olmayan baskı ve davranışlardan, ağır ve sağlıksız iş koşullarından hoşnutsuzluk duymaktadırlar. Keyfi tavırların esas halkası belediyelerdeki kadrolaşmadır. Yakınlarının ve oy verenlerin/vereceklerin kayırılması temelinde işe alınanların genel işçi kitlesi üzerinde baskı uygulama ve denetleme rolü üstlenmeleri, bu sorunun doğduğu alandır. RP'nin belediyelerde kadrolaşmasının, İSFALT dışında, esas alanlarının zabıtalar ve güvenlik olması bunun bir parçasıdır.

Son dönemlerde ağır iş koşullarına eklenen bir diğer olgu ise, aynı işin (işçi sayısının azaltılmasından dolayı) neredeyse yarı sayıda işçiyle yaptırılmasıdır. Bu alandaki keyfiyetin bir göstergesi ise, işini bitirmiş, çöpü toplamış temizlik araçlarının yeniden boş sokaklarda işe sürülmesidir. Bu raslantısal bir ceza değil, işçilere iş dışında zaman bırakmamak temelinde bir uygulamadır. Düzen düşük ücret ve sıfır zam (ya da enflasyonaltı zam) dayatmalarıyla

sadece ekonomik bir saldırı yürütmemektedir. Bu alandan "maliyet kaynak yokluğu" "verimlilik" demagojilerine girmekte, iş güvencesi ile yeterli ücret taleplerini karşı karşıya koymakta, aslında özelleştirme için bunu ideolojik bir saldırıya çevirmektedir. Halbuki bu iki talep, biri olmadan diğeri anlamsızlaşmaktadır. Yıllardır çalıştığı işyerinden aldığı para herhangi bir işte alınabilir hale geldiğinde, işgüvencesi fiilen bir hak olmaktan çıkmıştır. İşgüvencesinin olmadığı bir yerde ise yeterli ücret son derece sınırlı bir kesimi için bile şans değildir. Zira bir baskı gücü olmaktan çıkan işyerindeki az sayıdaki işçinin güvencesi, biricik sınıf düşmanı olarak düzen ve belediye yönetimidir. Bu ise "kurta kuzuyu teslim etmek"tir. Bugünkü ücret düzeyinde işkolunda ciddi bir ikinci iş olgusu vardır. Gerçekte düzen bir "kırk katır mı, kırk satır mı?" ikilemi de dayatmaktadır. Bu ikilem çerçevesinde bir ideolojik ortamı sınıfın savaş gücünü ve toplumdaki meşruiyetini zedelemenin imkanı olarak görmektedir. Düzenin savaş taktiği kısmi kazanımlar için değil, kırıntıları bile almak içindir. Bu şartlarda ücret ve diğer ekonomik talepler asla işgüvencesi ile karşı karşıya konulmamalı ve ideolojik-politik bir sınıf tutumuyla gerekçelendirilerek savunulmalıdır. Sadece yeterli ve zamanında ücret talebiyle yetinilmemeli, ücret artışları enflasyonun ötesinde, düzenli bir refah payı ile gelir dağılımındaki kâr, faiz, rant oranını sınırlayan bir yön içermelidir. Toplumdaki sınıf farklılaşmasını ve "kaynak maliyet" demagojilerini boşa çıkartacak olan esas hat da budur. Zorunlu Tasarruf Fonu'nda biriken paraların derhal ödenmesi, faizin %3'lük işveren payının ücretlere eklenmesi ve TİS'den doğan diğer ekonomik kazanımların derhal ödenmesi bu temel taleplere eklenmelidir. İşçiler ücret karşılığı çalıştıkları sürece sömürülüyorlar ve her ekonomik kazanımla sadece bu sömürüyü sınırlamış oluyorlar. Bu genelde söylenenlere yaşanan yeni bir örnek Küçükçekmece işçilerinin TİS kazanımı olan içerdeki alacakları için eylem yapmak zorunda kalması, buna rağmen yeni kırıntılardan fazlasını alamaması oldu.

Belediye işkolundaki bir özgüllük de süreç içinde belediye yönetimlerinin değişmesidir. 1989 seçimleriyle metropol merkezler başta olmak üzere belediyelerin genelinde yönetime SHP geldi. SHP belediyeleri tümüyle sömürülecek, yağmalanacak arpalıklar olarak gördü. Bu rantiyeciler ve mütahhitler partisi olarak diğer burjuva partilerinden bir farkının olmadığı görüldü. Ama belediyeler kâr ve yağma kadar oy kaygısıyla da yönetilir. Zira sömürü ve yağma için bile belediye yönetiminde kalmak gerekir. SHP bu çerçevede kendi çevresini ve oy verenleri işe doldurdu. Bir yanda yaygın yolsuzluklar, bir yanda ise oy kaygısı ile doldurulan istihdama rağmen hizmet döneminde çalışmayan belediyeler oluşturuldu. Bu süreç SHP'nin yıpranmasında toplumsal diğer etkenlerle birlikte ek bir faktör oldu. Bu şartlarda kullanılan ve yıpranan SHP'nin ardından tek ciddi demagojik muhalefet gücü olarak kalan RP '94 seçimlerini kazandı. RP belediyeleri, yolsuzluk ve kadrolaşmanın yanısıra, genel siyasal hesapları çerçevesinde kullanıyor. Çalışan belediyeler imajıyla topluma mesaj vermek istiyor. Genel özelleştirme sürecinin hızlanarak bunun belediyelere yansıması yoğun bir emek karşıtı saldırıdır. Bu süreç "adil düzen" demagojisini teşhir imkanından da öte laik ve anti-laik sözde kamplaşmanın emek düşmanı birliklerini göstermek için de bir olanaktır.

Belediye işçileri bugüne kadar genelde tekil direnişlerde yenilseler bile '89 süreci kuşağını hala da korumaktadırlar. Nispeten Alevi, Kürt ve demokrat eğilimli işçilerden oluşan bu kuşağın sınıfın diğer bileşenlerine göre sayısal üstünlüğü ile sendikalaşma düzeyi belli bir avantaj oluşturmaktadır. Son birkaç yıla yayılmış ve toplumda kendisini hissettirmiş direnişler (Kağıthane, Gebze, Pendik) ve bazılarının saldırıyı sınırlamış olması (Eminönü, Şişli) ek olanaklar olarak görülmelidir. Yine de belediye işçileri eylemliliklerinde açığa çıkan olumsuzluklar yaşamaktadırlar. Bunlardan biri doğal öncü konumundaki kuşağın öncülük vasfının zayıflığıdır. Belli düzeylerde sendika yönetimine kadar uzanan ve devrimci örgütlerin belli etkileriyle kesişen bu kuşak, esasta sınıfın kitlesiyle bağlardan yoksundur. Kastettiğimiz temel bir eksiklik olarak bürokratik sendika yapılanmasını aşan tarzda örgütlenmiş işyeri komitelerinden yoksunluktan daha ötedir. Bu "öncü" kuşak, sınıfın genel kitlesine güvensiz, aslında sol görüntüsü ve üslubuna maskelenmiş

biçimde ataleti yayan, kalıcılaştıran ve bedel ödemeyi gerektiren dişe diş bir mücadelenin öncülüğünden kaçınan bir konumdadır. Bunun gerisinde, yaşlı bir kesim olması kadar, Alevi, Kürt ve demokrat kimliğinden kaynaklı sayısız baskı ve saldırı altında bir savunmacı kimlik üretmiş olması yatmaktadır. Bu kuşak işin öncülüğünü üstlenmek için kitlenin somut hazırlığını ve işin olabilirliğinin kesinleşmesini bekleyen bir tutum içindedir. Kendiliğinden dalganın olmadığı süreçte işçilerin "öncü"lerden ve sendikadan beklemeci bir tutum içine girmeleri de "öncü"nün sözkonusu zaafını tamamlamaktadır.

Tabloyu dışarıdan tamamlayan bir başka olumsuzluk ise, küçük-burjuva akımların sürekliliği olmayan gel-geç çalışmasıdır. Çalışmayı sendikal bürokrasi mekanizmalarına dayandırması, yani verili duruma (geriliğe) teslim olması ve onun basit bir yansısı olmasıdır. Bu, "öncü"lere kendini maskeleme ve zaaflarıyla hesaplaşmaktan kaçınma olanağı vermektedir. Genel-İş, Susurluk gündemi çerçevesinde şubelerde toplantı organize edebilecek kadar politik, ama Küçükçekmece Belediyesinde kararı alınmış süresiz iş bırakma eylemini bir kaç kırıntı taviz karşısında geri çekecek kadar da uzlaşmacıdır. Bunu, sınıf dışında ve "halk" gündeminin genel çerçevesi içinde devrimcilik, fakat sınıfın kendi zemininde sendikalizm biçiminde ortaya bir reformizm olarak da niteleyebiliriz. Devrimci demokratların İstanbul 2 No'lu Şube'de tuttuğu yer düşünüldüğünde, bu uzlaşmacı reformist çizgi ayrıca dikkate değerdir.

Kuşkusuz komünistler sınıfın devrimci politizasyonunu temel alır. Eleştirimiz elbette bu evrede politik gündemler ve eylemler koyan sendikalara değildir. Fakat bunu işçi kitlelerinden koparan, onların örgütlenmesinden ayıran geri ve çarpık çizgiyedir. Ekonomik ve politik hareket birbirini güçlendiren bir tarzda birleştirmek, bugün devrimci sınıf siyaseti açısından kritik bir önem taşımaktadır. Bu yapılmadıkça, sosyal-reformizm Temmuz' 96'da olduğu gibi SSK'yı, şimdilerde ise taşeronlaştırmayı tek gündem seçerek ekonomik harekete tapınacaktır. Devrimci demokratlar ise, Temmuz '96'da olduğu gibi zindan direnişini, şimdilerde ise temiz toplumu tek gündem seçerek, yani belli bir andaki salt politik gündemle kendilerini sınırlayarak benzer bir zaafı yaşayacaklardır. İkisinin birleştiği nokta sınıf hareketi saflarında devrimci politik tutumdan uzak durmaktır. Yalnızca komünistler bu ikili alanı, mücadelenin bu iki yönünü birbirini güçlendiren ve derinleştiren tarzda kullanabilirler ve kullanıyorlar. Temmuz '96'da İSŞP Kurultayı'na zindan direnişi ve devrimci çizgiyi taşıma olgusunda olduğu gibi...

Devrimci demokratların bu alandaki tavrı sarı sendikacılıktan belli farklılıklar gösterse de, orta vadede yaşaması ya olanaksız ya da anlamsız olacak bir sendikal güç yaratır. Reformizmle sendikal muhalefet temelinde tabandan ve ilkeden kopuk ittifaklara girmek ve sendika değiştirmeleri işçileri esas hedef olarak sunmak, bu hattın doğal bileşenleridir. Suni bir "meclis" önerisiyle hem gevşek bir örgüt anlayışını savunmak, hem de işletmeler temelinden kopmak bunları tamamlıyor. "Öncü" kuşak ile işçi kitleleri arasındaki mesafeyi kapatacak ve bu arada öncülük yeteneğini gerçek kapsamıyla açığa çıkartacak çalışma, araç ve yöntemler yerine suni bir "örgüt" tercih ediliyor. Bu aslında "öncü" ile işçi kitleleri arasındaki mesafenin devrimci yoldan kapatılamayacağının ilanı anlamına gelmektedir. Komünistler kendi sınırlılıkları ne olursa olsun, devrimci dostlarıyla iş ve güç birliği temelinde ortaklaşmaya ve her olumlu adımı sakınımsız desteklemeye yönelmiş bulunmaktadırlar. Bir birikim varsa, o inkar edilmek için değil aşılmak için eleştirilmektedir.

İşyeri komiteleri bugün bir TİS kazanımı olmasına rağmen yoktur. Bürokrat ve sarı sendikacılığın bundan uzak olması zaten işin doğası gereğidir. Devrimci demokrasi ise, genellikle bu alandaki mevzilerini bürokrat mekanizmayı dağıtarak değil, ona sızarak edinmiştir. Bu şartlarda reformistlerle fiili bir ortaklıkta bulunmak onun sınırlı hareket alanını bile darlaştırmaktadır.

Komünistler geçmiş deneyimlerden ders alarak bu alanda var olacaklardır. Bulundukları alanlarda sürekli ve düzenli politik müdahaleleriyle devrimci demokrasiden ayrılan politik varoluşlarını şimdi sendikal alana taşıma kararlığında ve pratiğindedirler. İhtilalci bir işçi hareketi için bürokrat sendikacıların ve mekanizmalarının temizlenmesi, işçi kitlelerinin hareketlendirilmesi, bilinçlendirilmesi ve

örgütlenmesi birleşik hedefi çerçevesinde işyeri komitelerinin oluşturulmasını temel almaktadırlar. İşyeri komiteleri sendikal yapıdan bağımsız örgütlenişiyle bürokrasi tarafından boğulmayacaktır. Temel hedefi tek tek devrimcilerin temsilciliği olmayacak, işçi kitlelerinin bilinç, hareket ve örgütlülüğüne dayanarak darlaşmayı engelleyecektir. Bu işyerleri temelinde bir çalışma üzerine oturan bir örgütlenme olduğu ölçüde, suni ya da tabela örgütü olmaktan kurtulacaktır. Kendi güçlerini buldukça varolan, aşağıdan inşa edilen gerçek bir temele oturacaktır. Yasal ve biçimsel kaygıları aşan bir tarzda meşru olarak belediyelerde çalışan işçi, memur ve taşeron işçiyi ortak olarak örgütleyecektir. Çoğu suni bir tarzda ve sınıfı bölmek için atanmış resmi temsilcilik biçimi, böylece hareket, bilinç ve örgüt süreci içinde aşılacaktır. En sonu komünistler, sınıfa politik perspektifler üzerinden önderlik ve yönlendiricilik düzeyine hazırlanacaklardır.

Bu alana yönelik bülten; bir ilk çıkış, oluş ve geçiş döneminde farklı işyerlerindeki işyeri komitelerini hazırlamak, koordine etmek ve onun sürükleyicisi olmak sorumluluğunu taşımaktadır. Sıradan bir teşhir, ajitasyon ve propaganda aracı olmadığı gibi, herhangi bir popüler işçi gazetesinden ve sendikal yayından da bu kapsamıyla kesinlikle ayrılmaktadır. Bülten, bu çerçevede ne dergiciliğe, ne sıradanlığa, ne de atalete düşmemesi gereken bir silahtır. Onun hedefini bulduğunu gösterecek olan ise işyeri komiteleridir. Bu çerçevede bülten komünistlerin yönlendiriciliğinde, fakat bağımsız bir yayındır. Bu ise politikamızda bir geri duruşu ya da yumuşamayı değil, sadece politik hegemonyayı tanımlar.

Bu yazı çerçevesinde tanımladığımız komünist alan çalışmasının partiyi müjdelediği, kanıtladığı ve selamladığını düşünüyoruz. Bu çalışma dünün, günün ve yarının bir ölçüde birleştiği ve kesiştiği, süren ve tamamlanmış **"Atılımlar ve Parti Yılı"**nın bir parçasıdır. Komünizm hayatın bir boyutu olarak zamanı kronolojiden öte algılamayı ve üretmeyi de içerir. Sonuç olarak; şu andan sonra kaç yoldaş ve organ tarafından yürütüldüğünden bağımsız olarak, sınıf savaşımının bu alanında da komünist çalışmayı **parti** yönetmektedir.

İstanbul İl Örgütü

Yargılayamazsınız!

(Başlarafı s.11'de)

Davalar sırasında "yargılayamazsınız!" pankart ve sloganlarıyla mahkeme önünde olmak, **sahiplenmenin biçiminde de** bir gelenek yaratmak açısından önemlidir.

Manisa, Meclise pankart ve 1995 Ekim Türk-İş mitingi davalarında, onlarca liseli ve üniversiteli öğrenciye ağır işkenceli sorgulardan sonra verilen yüzlerce yıla varan hapis cezaları, devletin pervasızlaşmasının düzeyini gösteriyor. Örgüt üyeliği üzerinden ceza alsalar da, bu aslında demokratik mevzilerdeki insanlara yönelik bir saldırıdır. Tam da bu saldırı sayesinde devlet kendi hukuk terörüne karşı özel bir tepki yaratmış bulunuyor. Devrimcilerin DGM boykotu, *Düşünceye Özgürlük* kitabına imza atan ve bilerek bu suçu işleyen yüzlerce aydına şimdi de bu üç davadan yargılanan eylemcilerin aileleri üzerinden yeni bir mevzi daha açılıyor. Her eylemlilik cevap olarak devlet terörü ve devlet terörü ise daha geniş kesimlerin eylemliliğine yolaçıyor. Biz teslim olmayı reddettiğimiz sürece.

Öğrenci hareketi bu arada yeni bir sınıf savaşımı alanında sınav veriyor, verecek. Geçen yıl Elmadağ ve Bayrampaşa Özel Tip, ÜÖP işgali ve eylemcileriyle tanışmıştı. Bu deneyime şimdi süresiz açlık grevi ve ölüm orucu zaferi eklendi. Her militan her şart altında yüreğini kavgaya yeniden dökmek ve teslim olmaktansa ölmeye hazırlanarak girmelidir kavgaya. Gazi'nin onlarca ölü vermek pahasına da olsa devrim tarihine geçişinin ve polis terörünün geriletilmesinin sırrı budur.

Burjuvazi ve onun faşist köpekleri yanılıyor. Bize, "polis copuna, yetmedi yıllarca tutsaklığa hazır mısınız?" diyorlar. Biz ise "filistin askısında kollarımız koparak ölmeye hazırız" diyoruz.

Burjuvazi yüreğimizle yarışamayacağını da öğrenecek.

Yolu yok zulmün, sen izin vermedikçe!

Yolu yok özgürlüğün isyanı seçmedikçe!

A. ÖZEN

Güçlükleri ısrar ve kararlılıkla aşacağız

Petro-kimya işkoluna bağlı bir fabrikada tümüyle bizim politik müdahalemizin ve önderlik çabamızın ürünü olarak geliştirilen bir fabrika çalışmasının genel süreç ve deneyimlerini aktarmak istiyoruz.

Alman bir işverene ait ve otuz yıllık bir geçmişi olan fabrikada toplam 700 işçi çalışıyor. Kendi alanında iç pazarı elinde tutmakla birlikte üretimin önemli bir bölümü ihracata dönük olarak yapılıyor. Fabrika üç ana bölümden oluşuyor. Bunlardan iki vardiya halinde çalışan ve çoğunluğu erkek işçilerden oluşan iki fabrika sendikalı. Sendikasız olan ve 250 işçinin çalıştığı dikim bölümü ise bizim yoğunlaştığımız alan durumunda.

Çalışma koşullarının oldukça ağır olduğu ve çoğunluğunu kadın işçilerin oluşturduğu dikim bölümünde tek vardiya olarak çalışılıyor. Ancak işveren yoğun olarak mesai uygulamasına başvuruyor. İşçiler başlarında şeflerin bulunduğu sekiz ayrı alt bölüme ayrılmış durumda. Her bir bölümün yemek ve çay saatleri birbirinden farklı. Yapılan iş bütün bölümlerde aynı olmasına rağmen, çoğu zaman mesai saatleri de birbirini tutmuyor. İşçilerin duyarlı olduğu sorunların başında asgari ücret düzeyindeki ücretler ve uygulanan baskılar geliyor.

Fabrikaya girdiğimiz dönemde işçiler sorunlara karşı genel bir tepki ortaya koymadıkları gibi kanıksayan ve kabullenen bir anlayışa sahiptiler. Bunun dışında gelişen tepkiler bireysel kalıyor, zamanla boyun eğip suskunlaşıyorlar veya çareyi işyerini terketmekte arıyorlardı. Genel olarak işçilerin eğitim ve bilinç düzeyi oldukça düşük. Büyük bir çoğunluğu dinsel gericiliğin etkisi altında bulunuyor. Başlangıç döneminde hiçbir ayrım gözetmeden işçileri yakından tanımaya çalıştık. Yaygın ve çok yönlü dostluk ilişkileri kurmaya önem verdik. Sosyal-kültürel kökenleri, aile ilişkileri, ilgi alanları vb. konusunda bilgi edinmeye çalıştık.

İşyerinin gündelik sorunları karşısında aldıkları tutum üzerinden işçilerdeki mücadele isteği ve potansiyelini açığa çıkarmaya, fakat bunu yaparken de işçi kitlesinden kopmamaya ve uç bir konuma düşmemeye çalıştık. Aldığımız tavırlarla yol göstermeye ve güven vermeye özen gösterdik. İşçilerin şefler tarafından haksız yere aşağılanmasına, kadın işçilerle özel olarak uğraşılmasına, yemekhanede hangi işçinin nerede oturacağına dahi müdahale edilmesine tepki geliştirdik ve belli kazanımlar elde ettik.

Fabrika yaşamının gündelik basit sorunlarına karşı alınan tavırlar üzerinden haksızlıklara karşı çıkılması gerektiği bilinci yayılarak bunun yapılabileceği gösterilmiş olunuyordu. Bölümlerden birinde ilk bir-iki ay içerisinde birkaç işçi ile yakın ve politik ilişkiler kuruldu. Bir yandan bu ilişkileri geliştirilmeye çalışırken, bir yandan da diğer bölümlerde çalışan duyarlı ileri işçiler tespit edilerek yeni bağlar kuruldu. Belli bir genişliğe ulaşan ilişki ağı üzerinden öne çıkan ortak sorunlara karşı birlikte hareket etme ve sendikalaşma hedefli bir çalışma başlatma yönünde tartışmalar yürütüldü. Ücret bordroları karşılaştırılarak mesai saatlerinin düşük gösterildiği tesbit edildi. Buna karşı kitlesel bir tepki örgütlemek amacıyla çalışma yürütüldü. İçeriden, sınırlı bir zeminde ve pek başarılı geçmeyen bu çalışma sonucunda ancak üç-dört işçinin buna hazır olduğu görüldü. Böylelikle hoşnutsuzluğun mücadele isteğine dönüşmediği açığa çıkıyordu. İşyerinde RP etkisindeki işçilerin çokluğu duyarlı işçileri de karamsarlığa itiyor ve bu işyerinde bir şey yapılamaz düşüncesi gelişiyordu. Bu tablonun kendisi fabrikaya yönelen kimi politik çevre ve akımları da olumsuz yönde etkilemişti. Sonuçta birkaç işçiyi kazanmak üzerinden yaptıkları hesaplar da boşa çıkmış, ya fabrikadan ayrılmışlar ya da sıradanlaşmışlardı.

Aralık ayı içinde işveren, isim değişikliği yapılacağını, dikim bölümündeki işçilerin bundan böyle sendikalı olan ana bölüme bağlı olarak çalışacaklarını açıkladı. Bütün işçiler, girdi-çıktı yaptırılarak, işe yeni başlamış gibi gösterildiler. İşveren bu durumu işçilerin tümünü biraraya toplayarak yaptığı bir konuşma ile açıkladı. Fabrikada bir yılını doldurmuş bulunan tüm işçilerin tazminatlarının ödeneceği söyledi. Ancak ödenecek miktar son derece gülünç bir düzeydeydi. İşveren işine gelmeyenin çıkıp gidebileceğini söyledi. Aralık ayı içinde ana bölümde toplusözleşme görüşmeleri yapılacaktı. Ocak ayında ise dikim bölümünde zam verilmesi gerekiyordu. Yani işverenin gittiği değişiklikler tam da bu sürecin öncesine denk geliyordu. Bunun kendisi işçilerde hem oyuna getirildikleri şüphesini arttırırken, hem de muhatabın işçi kitlesinin tümü olması yönünden güçlü bir etki yaptı. Artık en sıradan, en geri bilinçli işçi nezdinde bile işverene olan güven sarsılmıştı. Konu üzerine işçiler arasında değerlendirmeler yapılıyordu. İşçilerin hemen tümünü içine alan bir hareketlilik yaşanıyordu.

Faaliyetimizle o güne kadar alınmış olunan mesafe ve biriktirilen imkanlar, işverenin sömürüyü yoğunlaştırma planlarının teşhirine yönlendirildi. Sosyal hakların gasp edilmesinin ve zam oranı düşük tutularak ücret düzeyinin geriye çekilmesinin amaçlandığı anlatıldı.

Bu hareketli dönemin öne çıkardığı işçilerle sendikal çalışmanın başlatılması yönünde görüşmeler yoğunlaştırıldı. Sendikalı olan ana bölümle aynı ismin taşınıyor olması işçilerdeki sendikal örgütlenmeye olan ilgiyi arttırdı. Kısa sürede sendika ile bağ kurularak toplantılar başlatıldı.

Başlangıçta beş-on ileri işçi ile yapılan toplantılar hızla otuzlu-kırklı rakamlara ulaştı. İleri işçilerden oluşan ve giderek işyeri komitesine dönüşen dar bileşenli toplantıların yanısıra geniş işçi grupları ile de haftalık periyotlarla düzenli olarak eğitim toplantıları yapıldı. Bu toplantılarda sendikal örgütlenmenin önemi, sendikalaşmanın önündeki engeller, sendikaların içinde bulunduğu durum ve sendika bürokrasisine karşı mücadele, sermaye düzeninin içinde bulunduğu durum ve sınıfa dönük genel saldırılar vb. konular işlendi. Ayrıca daha ayrıntılı olarak gerek sendikal örgütlenmenin başarısı gerekse saldırıları göğüsleyebilmek için işçilerin bölünmesine izin vermeden birlikte direnmenin gerekliliği üzerine döne döne tartışmalar yapıldı. Bu çerçevede işçiler arasındaki mezhepsel ve yöresel farklılığın ürünü olan güvensizlik ve bölünmüşlüğe karşı özel bir mücadele yürütüldü. Örgütlenme sürecinde ortaya konulan özverili çabanın kendisi bu alanda alınan mesafenin güvencesi oldu.

Sendikalaşmada geniş işçi kesiminin desteği alınarak gelişme kaydedildikçe işçiler arasındaki bağ güçlendi, karamsarlık ve güvensizlik havası dağıldı. Sendikada yapılan toplantıların semtlere ve işçilerin evlerine taşınması kaynaşmayı daha da güçlendirdi. İki aylık bir yoğunlaşmanın ardından sendikada yapılan toplantı ile tek seferde 165 işçinin imzası alındı. İmzaların alındığı bu toplantıda işyeri komitesi tarafından hazırlanan bildiri işçilere dağıtıldı. Sonraki gün işçilerin evleri tek tek dolaşılarak alınan imza sayısı 185'e çıkarıldı.

Bu çalışmanın ortaya çıkardığı deneyimler genel olarak şöyle özetlenebilir:

* İşçilerin karamsarlığına ve bilinç düzeylerinin geriliğine takılmadan yürütülen ısrarlı bir çabanın ortaya çıkan imkanlar değerlendirilebildiği ölçüde sonuçlarını verebildiği görülmektedir.

* Fabrikadaki işçilerin çoğunu doğrudan etkileyen sorunlar kavranabildiği ve başarılı bir tarzda kullanılabildiği ölçüde işçilerle bağ kurmak son derece kolaylaşmaktadır. Bu geniş işçi kitlesinin nabzını elde tutmak ve harekete geçirmek imkanını vermektedir.

* Hareketlilik öncü işçi potansiyelini saptamak ve onları ileriye çekmek imkanlarını artırmaktadır. Öncülüğün basit bir sorun olmadığı, her duyarlı, demokrat ve devrimci işçinin öncü işçi olmayacağı pratik içinde görülmektedir. Öncülüğü sınayacak olan mücadeledir. Fabrika yaşamı içerisinde işçi kitlesini yönlendirme ve harekete geçirme sorumluluk ve yeteneğidir.

İzmir'de son dönem faaliyetlerimizden...

Çalışmada partili düzeyi yakalayacağız

Son haftalarda yaygın olarak gerçekleştirdiğimiz bildiri dağıtımı faaliyetimiz, gerek düşman, gerekse işçi-emekçi kitlelerce ilgiyle karşılandı. Bildirilerimizi hedeflediğimiz bütün fabrikalara taşıyamadık. Ancak sözkonusu fabrikaların işçilerine yoğun olarak oturduğu semtler üzerinden ulaşarak bu boşluğu telafi etmeyi belli ölçülerde başardık. Özellikle Menemen'de Bakırçay havzasında (Ege Metal, İDÇ, Habaş, Çebitaş, Ak Metal ve Petkim, Tüpraş fabrikalarının olduğu bölgenin adı) çalışan işçilerin yoğun olarak oturduğu Mezarlık ve Hasarlık mahallelerinde gerçekleştirdiğimiz bildiri ve yazılama faaliyeti işçiler arasında, servislerde tartışıldı. Devrimci demokrat ve yurtsever işçilerin sempatisiyle karşılaştık.

Dağıtımın gerçekleştiği gecenen sabahı ve ertesi günü fabrika işçilerinin servislere bindiği güzergahlar yoğun bir sivil polis araması ve kontrolünden geçti. İşçiler cüzdanlarına kadar arandıklarını aktardılar bize. Onlarca sivil polis, bununla yetinmeyerek, servislere binerek kontrol ve baskılarını fabrikaya kadar sürdürdüler.

Düşmanın bu ilgisi anlaşılır nedenlere dayalı. Zira, son iki hafta boyunca Menemen'den Buca'ya kadar kent içindeki çalışmalarımıza eşlik eden kitle eylemlerindeki yükseliş ve tepkilerin daha ileri boyutlar kazanmasından korkuyorlar.

Diğer devrimci grup ve örgütlerin aynı yönde çalışmalarıyla karşılaşmadık. (Gültepe'de bir iki yerde TİKB yazılaması hariç). Bu nedenle polisin ilgi odağı haline geldik. Faaliyetimiz boyunca birkaç kez sivil polis itleriyle karşılaştık, engellenmeye çalışıldık.

Tekel fabrikasında dağıtım gerçekleştirildi ve olumlu tepkiler alındı. İşçiler teşekkür ederek bildirilerimizi aldılar. Gültepe, Güzeltepe, Egekent, Gümüşpala, Cumhuriyet, Menemen'de ise (Mezarlık ve Hasarlık mahalleleri) yoğun bir yazılama çalışmasının ardından bildiri dağıtımı gerçekleşti. Menemen'de polislerin duvarlara yazılan yazıları halka sildirme çabası tepkiyle karşılandı. Halkın bir bölümü tepkilerini açıkça gösterdiler. Bir kısmı ise istemeyerek yazıları sildi. Geri kalanını polis bizzat kendisi silmek zorunda kaldı.

Son dönem çalışmalarımıza yeni güçlerimizi katarak onların pratik-militan yönünü geliştirme amacımız belli ölçülerde başarıldı. Bunun yanında bizim için yeni bir bölge olan Menemen'e ve Buca'ya faaliyet götürmemiz son derece anlamlı etkiler bıraktı. Buca'da üniversite bölgesindeki yoğun yazılamamızın bir başka amacı, aynı zamanda o bölgenin yoğun bir sivil faşist mahallesi olmasıydı. Menemen ise, bizim için fabrika çalışmasının cephe gerisi özelliğini taşıyor. Bu yolla bazı ilişkileri çıkarmayı başarabiliyoruz.

Sonuç olarak komünistler yeni döneme ve partili mücadeleye yeni bir iddia ile başladılar ve bu iddiayı gerçekleştirme kararlılığını taşımaktadırlar. İllegal cephede, kentte yaşanan politik faaliyet boşluğunu doldurmakta kararlıyız. Çünkü, reformist partilerin legal çalışmanın kolaylığı nedeniyle yaptıkları çalışmalar (daha çok afiş çalışması -SİP, İP, EMEP, ÖDP-) pasifist bir hava yaratmakta ve bu durum diğer devrimci örgütleri de olumsuz biçimde etkilemektedir.

Komünistler öncelikle sınıf cephesinde yoğunlaşacak ve sınıfı devrimcileştirme hedefinde anlamlı mesafeler kaydedeceklerdir. Sınıfın öncülerini örgütleyerek partiyi kazanacağız. Partiyle devrime ve sosyalizme daha güçlü bir biçimde yürüyeceğiz. Çalışmamızda partili düzeyi yakalayacağız.

Yaşasın partili mücadelemiz!

İzmir'den Ekimci Komünistler

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Kuruluş şenliği mi, utanç gecesi mi?

Devletin kirli sömürücü yüzünün açığa çıkmasıyla beraber yükselen bir kitle eylemleri-gösterileri döneminden geçiyoruz. Kamu çalışanlarından işçilere, öğrencilerden Bergama'daki köylülere, işsizlerden yoksul emekçi katmanlara kadar her kesim tepkilerini eylemlere, alanlara ve gecelere taşıyor. Öyle ki, düzenin liberal kesimleri "demokrasi" maskesiyle bu tepkiye yön vermeye, ortak olmaya çalışıyor. Şimdiye kadar kendi korku ve kaygılarıyla geri duranlar dahi bir adım öne çıkmakta zorlanmadılar. Bu nedenle İzmir son iki aydır geceleriyle, sokak gösterileriyle, işçi eylemleriyle bir silkiniş içinde. Başta DİSK olmak üzere diğer sendikalar da buna ayak uydurma ihtiyacı duyuyorlar. Ancak 7 Mart günü yapılan SES kuruluş şenliği, tescilli reformistlerin bu kadarına bile ihtiyaç duymadıklarını ortaya koydu.

7 Mart günü SES güya bir kuruluş şenliği düzenledi. Coşkudan yoksun bu ruhsuz gecenin gerçek sorumluları yönetimdeki tescilli reformistlerdir. Yanısıra yönetimden koltuk kapmak için onlara ortak olanlarındır. Utançsa, devrimci-demokrat, sosyalist, yurtsever herkese aittir. Kendi adımıza başka bir şey söylenemez.

Kuruluş şenliği geçen yıl da aynı ruhsuzluk içinde geçiştirilmişti. Adına layık bir gece niteliği kazandırmak için hazırlıkların yapıldığı bu yılki şenlik ise, bir gün önce Kızıl Bayrak ve diğer devrimci gruplara yönelik gözaltılar nedeniyle, aynı akibeti paylaşmak zorunda kaldı. Gerek materyal ve gerekse inisiyatif koyma anlamında yaşanan bu yılki boşluk kısa sürede telafi edilecektir. Düşmanla dişe diş bir mücadele kararlılığı taşıyanların zaman zaman bu durumlara düşmesi olağandır. Fakat suçları her geçen gün kabaran bu ruhsuz reformistler bu kez hesap vermekten kurtulamayacaklardır. Polis şefleriyle elele geceye asayiş ve ruhsuzluk aşılayanların koltuklarını, yalanlarını, rezilliklerini kafalarına çarpacağımız günler hiç de uzak değildir

Kendileri gibi ruhsuz gruplarla, ruhsuz bir programla sahneye çıkanlar da bu ağır suçlara ortak olmuşlardır. Güya bugün eski TKP artığı gruba (Genel Sağlık-İş) karşı, Tüm Sağlık-Sen'in artık geride kalmış bulunan ileri konumunu savunmaya çalışarak parsa toplama telaşı içinde olanlar da, en az diğerleri kadar bu reformist çürümenin bir parçası ve sorumlusudur.

Düşününüz ki, bir sendika yedi yıl boyunca şehitler vererek, alanları işgal ederek, düzenle çarpışarak bir yerlere geliyor. Düşününüz ki, Ayşenur'ların, İkram'ların, Menekşe'lerin yiğit bedenlerini siper ederek ileriye taşıdıkları onurlu mücadeleye küfredercesine, bir sendika başkanı, onların ve daha binlerce devrimci-demokrat, yurtsever insanımızın katili polis şefleriyle kolkola asayiş sağlıyor.

Düşününüz ki, bu ülkede işçiler ve emekçiler özgürlük için, daha aydınlık bir gelecek için, iş güvenliği için vb. ayağa kalkmışlar, mücadele vermeye çalışıyorlar. Her yerde sloganlarını haykırıyorlar. Ve böyle bir dönemde bir sendika düşününüz ki, kuruluş şenliğinde, sınırlı sendikal hak ve taleplerini dile getiren sloganları attırma ihtiyacı duymuyor-attırmıyor. Düşününüz ki, aynı gün polisin vahşi ve keyfi saldırılarına maruz kalan iki sağlık emekçisi gözaltına alınıyor ve işkenceye çekiliyor. Bu sendika komitesi bu olayın protesto duyurusunu dahi yapmıyor. Devrimci kamuoyunun baskısı karşısında sonuçta gönülsüzce ve isim okumadan yapmak durumunda kalıyor.

Artık düşünmek zamanı değil! Her şey apaçık ortadadır. Reformist çürümeye sessiz kalmak, onun suçlarına ortak olmaktır. Bizi "ses"sizliğe boğmaya, bataklığa sürüklemeye çalışanları bir an önce sendikalardan kovmak için görev başına, mücadeleye!

K.E/İzmir

Çıraklık eğitimi sömürüsü...

Tekstil işverenlerine ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı çıraklık eğitim okulları uygulamasıyla, öğrenci işçiler normal işçilerden daha yoğun sömürülüyorlar. İşverenler 4 yıllık eğitim süresi içinde öğrencileri asgari ücretin altında ücretlerle çalıştırıyorlar. 4 yıl aynı fabrikada çalışmalarına rağmen, eğitim süresi bittiğinde işverenden hiç bir tazminat hakkı talep edemiyorlar. Üstelik en fazla mesai yapanlar bu işçi öğrencilerdir. Buna rağmen sendikaya üyelik hakları yoktur.

Çıraklık eğitimi 13-16 yaşlarında başlıyor. Eğitimleri sonunda bir sertifika verilen öğrenciler ya usta ya da teknik eleman olarak çalışabiliyorlar. Bu tür eğitimde daha çok bayan işçilere rastlanıyor. Türkiye'de tekstil alanındaki bazı büyük fabrikaların bizzat kendileri çıraklık eğitim okulunu uyguluyorlar. Altınyıldız ve Kom buna bir örnektir. Çocuk yaşta işçiler "çıraklık eğitimi" adı altında çok kötü koşullarda çalıştırıyorlar. Devlet "çıraklık okulu" yasal kılıfıyla bu olanağı işverenlere sunuyor.

Çocuk emeği sömürüsü yalnızca Türkiye'ye özgü değil. UNİCEF'in son raporuna göre, az gelişmiş ülkelerde her dört çocuktan birisi (toplam 250 milyon) çalışıyor. Çalıştırılma yaşı 5-14 arasında değişiyor.

Çocuk emeğinin sömürüsü kapitalizme özgü kötülüklerden biridir. Sanayinin devriminin başlarında burjuvazinin sözcülerinden Ronald; "*... toplu hareketlere katılmadıkları, azla yetindikleri ve daha ucuz üretim olanağı sağladığı için çocuk ve kadın işçilerin çalıştırılmasının daha karlı*" olacağını söylüyordu. Marks da, "*Sermaye makineyi ele geçirdiği zaman ilk çığlığı şu oldu. Kadınların emeği, çocukların emeği!*" diyordu.

Türkiye'deki yasalarda her ne kadar çocuk işçi çalıştırılmak yasak denilse de, tekstil alanında çocuk işçilerin sayısı her geçen gün biraz daha artıyor. Sendikal haklardan yararlanamadıkları için de, gerek tekstil işkolunda gerekse tekstil dışı alanlarda çalıştırılan çocuk işçilerin örgütlenmesinde ciddi güçlüklerle karşılaşılıyor.

İşçi sınıfının kapitalist düzene karşı yükselteceği mücadelede temel hedeflerinden birisi de çocuk emeği sömürüsüne son vermek olacaktır.

EKİM'ci bir tekstil işçisi

Düzenin pisliğini emekçi sınıflar temizleyecek

Susurluk kazası devletteki çeteleşme ve mafyalaşmanın açık bir ispatı oldu. Düzen ve devlet işçi ve emekçiler nezdinde alabildiğine yıpranmış durumdu. Burjuva liberalleri, aydınları adeta söz birliği etmişçesine, sistemin bozukluğundan, değişmesi gerektiğinden vb. sözetmeye başladılar. Devletin bu pislikten kurtulmasının ancak burjuva demokrasisi içinde çözüleceğini savunanlar, sermayenin de desteğini aldılar.

Tam da bu dönemde laiklik-şeriat tartışmaları başladı. Ordunun tanklı "Sincan çıkartması" gerçekleştirdi ve Atatürkçü çevreler tarafından gösteriler düzenlendi. Böylece emekçilerin tepkisi şeriat geliyor korkusu körüklenerek değişik hedeflere yönlendirildi. Tartışmalar din ve laiklik ikilemi içinde hapsedildi.

Yine bu dönemde TÜSİAD demokratikleşme paketi ile ortaya çıktı. Ardından bilinçleri bulandıran tartışmalar ortalığı kapladı. Kitlelerin çeteleşen ve kirlenen devlete yönelen tepkilerini yanlış hedeflere yönlendirebilmek için yoğun bir çaba harcandı. Bu dönemde özellikle Kürt ve Alevi emekçi semtlerindeki ışık söndürme eylemleri belirli bir politik çizgi yakalasa da genelde devrimci önderlik boşluğu yaşandı. Ama kitlelerden gelen tepkiler, sloganlardan verilen mesajlar, dipten gelen dalgaya işaret etti.

Düzen ne krizini çözme ne de göstermelik bile olsa pisliğini temizleme gücüne sahiptir Geçen süreç bunu yeterli açıklıkta ortaya koymuştur. Bu pisliği yalnızca işçi sınıfı ve emekçiler temizleyebileceklerdir.

Eylem Doğan

Okurlardan / Yoldaşlardan...

Mahalli Bildirilerden...

Çürümüş Düzenin Kokuşmuş Devletinden Hesap Sormak İçin Mücadeleye!

Tarihinin en büyük ekonomik ve siyasi krizinin içinde debelenen sermaye iktidarı, tüm çalışanları açlığa ve sefalete itiyor. Hak isteyen işçi ve memura, işsiz ve gence bir yandan darbe tehditleriyle, bir yandan da "Kriz Koordinasyon Kurulu" gibi saldırı aygıtlarıyla sopa gösteriyor. Yani "Ya herşeye kölece boyun eğer, onursuzca yaşarsınız ya da ben devletim sizi bin beter ederim" demektedir.

Tehditleri korkularındandır. Onlar her gün rüyalarında milyonların oluşturduğu işçi ve emekçi ordusunun **"Üreten biziz, yöneten de biz olacağız!"** şiarıyla irkilerek uyanıyorlar. Çünkü onlar, yüzyılların yönetim tecrübesiyle, bilinçli ve örgütlü işçi sınıfı ve emekçi ordusunun o muhteşem gücünü iyi biliyorlar.

Öyleyse gücümüze güvenelim! Bu hükümet sermayenin kapı kuludur. Çiller gibi dolandırıcı sahtekarların hükümetinden medet umulmaz. MGK karşısında dizleri titreyen din taciri Erbakan'ların "Adil Düzen"inin nasıl da adi bir düzen; zam, zulüm, yolsuzlukların kapatılması, çetelerin kollanması olduğunu gördünüz. Devrimcilere ve Alevi emekçilere karşı salya saçan Adalet Bakanı Kazan'ın MGK'nın emriyle nasıl suspus olduğunu, çetebaşı Ağar başta olmak üzere çetelere nasıl kol-kanat gerdiğini gördünüz. Erbakan'ın kişiliksiz, korkak, adi bir din taciri olduğunu hep birlikte izliyoruz.

Kurtarıcı gücü başka yerde aramayın. Kurtarıcı güç işçi sınıfı ve emekçilerin örgütlü-eylemli gücüdür. Düzen partileri ve hükümetine değil devrimcilere kulak verin! Devrimciler size gerçek kurtuluş yolunu gösteriyor.

Kapitalizm sömürü ve zulüm düzenidir. Gerçek özgürlük, adalet ve kardeşçe bir yaşam işçi sınıfının iktidarı olan sosyalizmle gelecektir. Sömürü ve insanın insan üzerindeki baskısı ancak o zaman sona erer. Gün, Gazi ve Newroz ruhunu kuşanıp kavgaya atılma günüdür. Sınıf düşmanımız sermaye düzeni ve onun faşist rejimine karşı **Sokağa, Eyleme, Genel Grev-Genel Direnişe!..**

EKİM İstanbul İl Örgütü'nün Mart '97 tarihli bildirisinden...

Yaşasın Halkların Kardeşliği!

21 Mart, aydınlığın karanlığa üstün gelmeye başladığı, doğanın uyandığı günün adıdır. 21 Mart, Kürt halkının Demirci Kawa şahsında ayağa kalktığı, özgürlük için kavgaya atıldığı günün, Newroz'un adıdır. Bin yıllardır esareti yaşayan Kürt halkı, bu yüzden Newroz'u yalnızca bir bayram olarak değil, bir kavga günü olarak kutluyor.

Her milliyetten işçiler, emekçiler!

Bugün sizleri azgınca sömürerek birer köleye dönüştürenler, çağımızın Dehakları olan sermaye sınıfıdır. Alevi ya da Sünni; Türk, Kürt, Arap, Çerkez, Gürcü ya da göçmen de olsak, ortak kaderimiz değişmiyor. Aynı tezgah başında kumaş dokuyor, aynı bantta, aynı tornada çalışıyoruz. Aynı semtlerde oturuyor, aynı kölelik ücretini alıyoruz. Patronların gözünde milliyetimiz, mezhebimiz değil, yaptığımız iş, onlara sağladığımız kâr önemli. Onların gözünde birer köle olduğumuz için, aynı iş kazalarına maruz kalıyor, birlikte ölüyoruz. Biz bir taraftayız, onlar öbür tarafta.Dini imanı mala-mülke, vatan millet sevgisi marka, dolara endeksli olan bu kan emici, sömürücü sınıfın ve onun çeteci faşist iktidarının bizi bölmesine, aynı sınıfın mensupları olduğunu unutturmak için Kürt-Türk, Alevi-Sünni ayrımı yaparak daha çok sömürmesine ve kardeş Kürt halkına karşı işlediği insanlık dışı suçlara ortak etme çabasına izin vermeyelim. (...)

Hangi ulustan olursak olalım, biz işçiler böylesine çürümüş bir düzene, bir avuç asalağın çıkarlarına çalışan bir iktidara karşı, "İşçilerin Birliği, Halkların Kardeşliği!" şiarı altında bir araya gelip, sömürüsüz bir dünya için Demirci Kawa'nın çekicini elimize alıp kavgaya atılmazsak, bu azgın sömürüden ve sefalet koşullarından kurtulamayız. Kürt halkının katline seyirci kaldıkça daha beter bir köleliğe ve çürümüşlüğü mahkum olacağız. Başka bir seçeneğimiz yok: Ya işçilerin ve halkların köleliği demek olan kapitalizm! Ya da sınıfsız, sömürüsüz bir dünyada işçilerin özgür, halkların kardeş olduğu sosyalizm!

EKİM İzmir İl Örgütü'nün Mart '97 tarihli bildirisinden...

"kayan" bir ülkenin zor bulunacağını belirtmemiz yeter. Ne var ki, bu baylar istisna değildir, tek başlarına kalmış kişiler değillerdir, yaygın eğilimlerin temsilcileridirler! Sosyal-demokrat hareketin saflarının dışında pek çok bulunan, ama aynı zamanda içerisinde de oldukça çok sayıda bulunan ve "aşırı" polemiklere karşı, "kesin sınır çizgileri çizme tutkusuna" karşı vaazlar vermeyi seven bu duygusal tipler, Rusya'da sosyalizmden liberalizme kaymak yolundaki "aşırı" "tutkunun" doğmasına neden olan tarihsel koşulları kavrayamadıklarını ortaya koymaktadırlar.

Rusya'daki reformculuğun ikinci kaynağına dönelim.

Bizim burjuva devrimiz tamamlanmamıştır. Otokrasi bu devrimden bize kalan ve ekonomik gelişmenin tüm nesnel gelişiminin yüklediği sorunları çözmenin yeni yollarını bulmaya *çalışıyor; ama bun yapmak yeteneğinde değildir.* Ne eski çarlığın yenileştirilmiş bir burjuva monarşisine dönüştürülmesi yolunda atılan en son adım, ne soyluluğun ve burjuvazinin kaymak tabakasının ulus çapında bir örgütlenmeye (Üçüncü Duma) gitmesi, ne de kırsal yöneticilerin uyguladığı burjuva tarım politikası - bu "aşırı" önlemlerin hiçbiri, çarlığın geriye kalan *son* alanda, burjuva gelişimine uyarlanma alanında, yapmış olduğu bu "en son" çabaların hiç birinin yeterli olmadığı görülmüştür. Hiç biri işe yaramıyor! *Böylesine* yollarla "yenileşen" bir Rusya Japonya'ya yetişmek şöyle dursun, belki de Çin'in bile gerisine düşmeye başlıyor. Çünkü burjuva demokratik görevler tamamlanmadan bırakılmıştır, devrimci bir bunalım hala kaçınılmazdır. Yeniden olgunlaşmaktadır, ve bir kez daha yeni bir yolda, öncekine *benzemeyen* bir yolda, aynı olmayan adımlarla, ve yalnızca eski biçimlerle de değil, ona doğru yöneliyoruz -ama ona yöneldiğimizden hiç kuşku yoktur.

Bu durumda ortaya çıkan proletaryanın görevleri, tümüyle ve açık bir biçimde kesindir. Çağdaş toplumun tek tutarlı devrimci sınıfı olarak, eksiksiz bir demokratik devrim için bütün halkın mücadelesinde, *tüm* çalışan ve sömürülen halkın ezenlere ve sömürenlere karşı mücadelesinde, önder olmak zorundadır. Proletarya, ancak proletaryanın hegemonyasının bilincinde olduğu ve bu fikri uygulamaya soktuğu ölçüde devrimcidir. Bu görevin bilincinde olan bir proleter, köleliğe karşı başkaldırmış bir köledir. Sınıfının önder olması gerektiği düşüncesinin bilincine varmamış ya da bu düşünceyi kabul etmemiş bir proleter, bir köle olarak kendi konumunu kavramamış bir köledir; olsa olsa bir köle olarak durumunu iyileştirmek yolunda kavga veren bir köledir, *ama* köleliği alaşağı etmek uğruna kavga veren biri *değildir.*

Bu nedenle, Rus Sosyal-Demokrat Partisi'nin "hegemonyayı *değil* de bir sınıf partisini" temsil etmesi gerektiğini söyleyen bizim reformcularımızın genç önderlerinden birinin, ***Naşa Zarya***'nın Bay Levitski'sinin ünlü formülünün, en tutarlı reformizmin bir formülü olduğu açıktır. Bunun da ötesinde, bu, tam bir döneklik formülüdür. "Hegemonya *değil* de, bir sınıf partisi" demek, burjuvaziden yana olmak, çağımızın kölesine, ücretliye "bir köle olarak durumunu düzeltme yolunda savaş, ama köleliği alaşağı etme düşüncesine zararlı br ütopya olarak bak!" diyen liberalden yana olmak demektir. Bernstein'ın "hareket her şeydir, son amaç hiçbir şey" şeklindeki ünlü formülünü, Levitski'nin formülü ile kıyaslayın, göreceksiniz ki, bunlar aynı düşüncenin çeşitlemeleridir. Her ikisi de *yalnızca* reformları kabul eder, devrimi reddederler. Bernstein'ın formülü kapsam yönünden daha geniştir, çünkü sosyalist bir devrimi (=burjuva toplumun bir partisi olarak, sosyal-demokrasinin son amacı) hesaba katar. Levitski'nin formülü daha da dardır; çünkü genel olarak devrimi kabul etmezken, özel olarak, 1905-1907'de liberallerin en çok nefret duydukları şeyi -yani tam bir demokratik devrim için mücadelede, proletaryanının, halk yığınlarının (özellikle köylülüğün) önderliğini onlardan *koparıp alması* olgusunu- reddettiği anlamını taşıyordu.

İşçilere, onlar için gerekli olanın "hegemonya *değil* de bir sınıf partisi olduğunu" öğütlemek, proletaryanın davasını liberallere satmak demektir; *sosyal-demokrat* emek politikası yerine *liberal* bir emek politkasının konması gerektiğini öğütlemek anlamına gelir.

Ne var ki, hegemonya düşüncesinin reddi, Rus sosyal-demokrat hareketi içerisindeki en kaba reformculuk biçimidir, ve işte bu yüzden bütün tasfiyeciler, düşüncelerini böylesine kesin terimler içinde açıklamak cesaretini gösteremezler. Bunlardan bazıları (örneğin Bay Martov), gerçeği örtbas ederek, hegemonyanın reddedilmesiyle tasfiyecilik arasında bir bağ olduğunu yadsımaya kalkışırlar. (...)

Eylül 1911

Marx-Engels-Marksizm
Sol Yayınları, Birinci Baskı, s.303-308

Rus Sosyal-Demokrat Hareketi İçinde Reformculuk

V.İ.LENİN

Son on yıllarda kapitalizmin yaptığı çok büyük ilerleme ve bütün uygar ülkelerde işçi sınıfı hareketinin hızla gelişmesi,burjuvazinin proletaryaya karşı tutumunda büyük bir değişiklik yarattı. Özel mülkiyetin ve rekabet özgürlüğünün mutlak dokunulmazlığının savunulmasında, ideologları ve siyasal önderleri tarafından temsil edilen Amerikan ve Avrupa burjuvazisi, sosyalizmin bütün temel ilkelerine karşı açık, ilkeli ve doğrudan bir mücadele vermek yerine, toplumsal devrim fikrine karşıt olarak, sözde toplumsal reformları, giderek artan bir biçimde savunmak yoluna giriyorlar. Sosyalizme karşı liberalizm değil de, sosyalizme karşı reformculuk -modern, "ileri" eğitim görmüş burjuvazinin formülüdür. Ve belli bir ülkede, kapitalizmin gelişmesi ne denli yüksek ise, burjuvazinin yönetimi o denli katıntısız olur, ve siyasal özgürlük ne denli büyük ise "en yeni" burjuva sloganlarının kullanılması o denli yoğun olmaktadır: devrime *karşı* reform, burjuva düzenin devrimci yolla alaşağı edilmesine *karşı*, çalışan sınıfı bölmek ve zayıflatmak ve burjuvazinin egemenliğini sürdürmek amacıyla yıkılması kaçınılmaz olan düzenin kısmen de olsa onarılması.

Sosyalizmin evrensel gelişmesi açısından bu değişme, ileri doğru atılmış büyük bir adım olarak değerlendirilmelidir. Sosyalizm önce var olmak için savaştı, ve gücünden emin ve ekonomik ve siyasal görüşlerinin bütünleyici bir sistemi olarak liberalizmi, cesaretle ve kararlı bir biçimde savunan bir burjuvazi ile karşı karşıya geldi. Sosyalizm bir kuvvet haline gelmiş ve artık bütün uygar dünyada varolma hakkını elde etmiştir. Şimdi *iktidar uğruna* savaşıyor ve çözülen ve kaçınılmaz sonunu gören burjuvazi, kısmi ve yüzeysel ödünler karşılığında bu günü geciktirmek ve bu yeni koşullar altında da yönetimini sürdürmek için her türlü çabayı harcamaktadır.

İşçi sınıfı *içinde* devrimci sosyal-demokrasiye karşı reformcu mücadelenin yoğunlaştırılması, uygar dünyanın her yerinde, tüm ekonomik ve siyasal durumdaki değişmelerin kesinlikle kaçınılmaz bir sonucudur. İşçi sınıfı hareketinin büyümesi, zorunlu olarak, saflarına, belli sayıda küçük-burjuva unsurlarını, burjuva ideolojisinin büyüsüne kapılmış, bu ideolojiden kendilerini kurtarmayı beceremeyen ve sürekli olarak bu ideolojiye kayan kimseleri çekmektedir. Bu mücadele olmaksızın, bu devrim *öncesinde*, sosyalist *Mountain* ve sosyalist *Gironde* arasındaki ilke sorunlarına açık-seçik bir ayrım çizgisi çekmeksizin, ve bu devrim *sırasında* oportünist küçük-burjuva unsurlar ile proleter, yeni tarihsel gücün devrimci unsurları arasında bir kopma olmaksızın, proletarya tarafından toplumsal devrimin gerçekleştirilmesini düşünemeyiz.

Rusya'da da durum temel olarak aynıdır; ancak, burada sorun daha karmaşık, daha bulanık, daha değişiktir, çünkü biz Avrupa'nın (ve hatta Asya'nın gelişmiş bölümlerinin) arkasında emeklemekteyiz, ve daha burjuva devrimleri döneminden geçiyoruz. Bu yüzden Rus reformculuğu kendine özgü inatçılığıyla ayırdedilir; adeta daha öldürücü bir hastalığı temsil eder, ve proletaryanın ve devrimin davası için çok daha zararlıdır. Ülkemizde, reformculuk aynı anda iki yerden kaynaklanır. Birincisi, Rusya, Batı Avrupa ülkelerinden çok daha fazla bir küçük-burjuva ülkesidir. Bu nedenle ülkemiz, sosyalizme karşı, genel olarak küçük-burjuvazinin özelliği olan çelişkili, kaypak, yalpalayan tutumlarıyla ("ateşli bir aşk" ve aşağılık bir ihanet arasında dönüp dolaşan bir tutumla) ayırdedilen bireyler, gruplar ve eğilimleri çok daha sık yaratır. İkincisi, ülkemizdeki küçük-burjuva yığınları, burjuva devrimimizin herhangi *bir* evresindeki başarısızlığında, yüreksizleşmeye ve dönek bir havayla paniğe kapılmaya çok daha eğilimlidirler; Rusya'yı her türlü ortaçağ ve serflik kalıntılarından kurtaracak olan tam bir demokratik devrim amacından vazgeçmeye çok daha hazırdırlar.

Birinci kaynak üzerinde uzun boylu durmayacağız. Yalnızca, dünyada, sosyalizme yakınlık duymaktan, bizim Struve'lerimizin, İzgoyev'lerimizin, Karaulov'larımızın vb., vb. ortaya koydukları karşı-devrimci liberalizme yakınlık duymaya böylesine bir çabuklukla

(Devamı s.23'te)